

ΕΣΤΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΠΑ
ΑΛΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

1886

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡ. 5 - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡ. 8

N. A. G.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μαγροπούλη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΠΑ

ΑΘΗΝΗΣ

Ε. ΚΑΣΔΟΝΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γραφείον της Έστιας: Έπι της οδού Σκαδίου, αριθ. 32.

1886

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΑ΄

Ευθέρμη ἑρπύς: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἀρροῦνται ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας, ἐκαστὸς ἑναὺς καὶ εἰς εἰς ἡμέρας. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 82.

20 Ἀπριλίου 1886

Ο ΝΑΥΑΓΟΣ ΤΗΣ ΚΥΝΟΪΑΣ

(Μυθιστόρημα Ἰουλίου Βέρν καὶ Ἀνδρέου Λεωρῆ)
[Μετάφρ. Α. Π. Κουρτίδου.]

Γ΄.

Περικτωθένης τοῦ γεύματος ἀφώνως σχεδόν, μετέβησαν εἰς τὸ ἐντευκτήριον, ὅπου ἦτο εὐρεῖα αἰθουσα ἐξ ἔχουσα παράθυρα. Ὁ ἰατρός ἐκάθηθεν παρὰ τὴν ἐστίαν ἐν τινι μεγάλῳ βυρσίνῳ ἀνακλιντρῷ. Ἡ Κάζα ἐκάθησε παρὰ τοὺς πόδας του, ἐπὶ μικροῦ ὑποποδίου, ἐν ᾧ ὁ Ἔρικ συνεσταλμένος καὶ ἀμηχανῶν ἐπλησίασεν εἰς ἐν παράθυρον, ὡσεὶ ἤθελε νὰ κρυφθῇ ὀπίσω τοῦ πρραπτάσματος. Ἀλλ' ὁ ἰατρός δὲν τῷ ἀφῆκε καιρὸν.

— Ἐλα ἐδῶ νὰ ζεσταθῆς, παιδί μου, ἀνέκραξε, καὶ εἰπέ μας πῶς σοῦ φαίνεται ἡ Στοκόλμη.

— Οἱ δρόμοι εἶνε πολὺ σκοτεινοί, πολὺ στενοὶ καὶ τὰ σπίτια πολὺ ὑψηλά, εἶπεν ὁ Ἔρικ.

— Κάπως ὑψηλότερα παρὰ εἰς τὴν Νορόην, βέβαια, ἀπεκρίθη γελῶν ὁ ἰατρός.

— Ἐμποδίζου νὰ βλέπωμεν τὰ ἄστρα, ἐξηκολούθησε τὸ παιδίον.

— Διότι ἐδῶ εἶνε ἡ χριστοκρατικὴ συνεικία, ἀπήντησεν ἡ Κάζα, περὶ τὴν θέσιν ὑπὸ τῶν κρίσεων τούτων. Ἀμα περὶ τῆς καλῆς τῆς γεφύρας ἢ εὐρῆς δρόμους πλατεῖς ὅσον θέλεις.

— Τοὺς εἶδα ὅταν ἤρχόμεθα ἀπὸ τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου· ἀλλ' οἱ πλέον μεγαλειότεροι εἶνε στενότεροι ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ἀκρογιαλιᾶς τῆς Νορόης, ἀνταπήντησεν ὁ Ἔρικ.

— Ὄ!... εἶπεν ὁ ἰατρός, μήπως μᾶς ἐπίασεν ἀπὸ τῶρα ἡ νοσταλγία;

— Ὅχι, ἀπεκρίθη ἐντόνως ὁ Ἔρικ, σὺς χρεωστῶ τὸσον μεγάλην εὐγνωμοσύνην ὡστε οὔτε στιγμήν ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν μου νὰ μετανοήσω διὰ τὴν ἡλθῆ. Ἀλλὰ μ' ἐρωτήσατε ποῖον ἰδέαν ἔχω περὶ τῆς Στοκόλμης καὶ σὺς τὴν εἶπα.

— Ποῖος εἰξέυρει τί ἐλεεινὸν παληγοχωριὸν ἢ εἶνε ἡ Νορόη; ἐξηκολούθησεν ἡ Κάζα.

— Παληγοχωριὸν! ἀπήντησεν ὁ Ἔρικ μετ' ἀγανακτήσεως. Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μόνον ὅποιος δὲν ἔχει μάτια νὰ ἴδῃ, εἰμπορεῖ νὰ τὸ εἰπῇ φράσεν Κάζα! Νὰ ἐβλέπατε μὴν ἑξ ἑκείνου τοῦ γρανίτη τοῦ κάμνου τριγύρω εἰς τὸ λιμανάκι

μας οἱ βράχοι καὶ τὰ βουνά μας, νὰ ἐβλέπατε τὰ δάση τῶν ἐλατῶν μας ποὺ φαίνονται κατὰ-μαυρα!.. Καὶ πέραν, τὴν θάλασσαν, ἄλλοτε νὰ βογκᾷ ἀγριεμένη καὶ ἄλλοτε νὰ ζαπλόνεται ἡμερη. Καὶ τοὺς γλάρους νὰ πετοῦν καὶ χάνονται μακρὰ καὶ ἔπειτα πάλιν νὰ ἐπιστρέφου καὶ νὰ σὺς ἐγγίζου μετὰ τὰς φτερούγας των!.. Ὄ! διὰ αὐτὰ εἶνε κολὺ εὐμορρα, πολὺ εὐμορριώτερον ἀπὸ τὴν Στοκόλμη!

— Δὲν ἐνοῶ τὴν τοποθεσίαν, ἐνοῶ τὰ σπίτια, εἶπεν ἡ Κάζα. Αὐτὰ βέβαια ἢ εἶνε ἐλεεινὰ καλῶς.

— Καλῶς πτωχικαί, ὅπου ἐγεννήθη ὁ πατήρ σου, ὁ πάππος σου, ὅπως καὶ ἐγώ, κόρη μου, ἀπεκρίθη σοβαρῶς ὁ ἰατρός.

Ἡ Κάζα ἠρυθρίασε καὶ ἐσίγησε.

— Εἶνε ζύλινα σπιτάκια, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἔρικ, ἀλλὰ κάμνουν πολὺ καλὰ τὴν δουλειὰ των!.. Συχνά, τὸ βράδυ, ἐν ᾧ ὁ πατέρας ἐδιόρθωνε τὰ δικτυὰ του, καὶ ἡ μητέρα ἐνεθε μετὰ τὴν ἀνέμην τῆς, ἐκαθήμεθα καὶ οἱ τρεῖς μας εἰς ἓνα μικρὸν κάθισμα, ὁ Ὄθων, ἡ Βάνδα καὶ ἐγώ, καὶ ὁ μέγας σκύλος μας ὁ Κλάας ἐμπρὸς μας καὶ ἐτραγουδοῦσαμεν ὅλοι μαζί τὰς παλαιὰς ἀγάδας, ἐν ᾧ ἐβλέπαμεν τὰς σκιὰς, ποὺ ἐπαίζον εἰς τὸν τοῖχον. Καὶ ὅταν ὁ ἀέρας ἐσφύριζε ἐξῶ καὶ ὅλοι οἱ ψαράδες εἶχαν ἐπιστρέψῃ, τί ὠραία μᾶς ἐφαίνετο ἡ ζέστη τοῦ μικροῦ σπιτιοῦ μας! Ἡμεῖς πολὺ καλλίτερα ἐκεῖ παρὰ εἰς ἐν τὸσον ὠραῖον δωμάτιον ὡσάν αὐτὸ ἐδῶ.

— Δὲν εἶνε τοῦτο τὸ ὠραιότερον δωμάτιόν μας, εἶπεν ἡ Κάζα μετ' ἀλαζονείας. Νὰ ἴδῃς μὴν ἑξ ἑκείνου τὴν μεγάλην αἰθουσαν καὶ ἔπειτα νὰ εἰπῇς!..

— Ἀλλὰ ἐδῶ πέρα εἶνε τόσα βιβλία!.. ἀπήντησεν ὁ Ἔρικ. Ἀκόμη περισσότερα ἔχει ἡ αἰθουσα καὶ εἶνε καλλιτέρα;

— Βιβλία;... ποῖος σοῦ λέγει διὰ βιβλία;.. Νὰ ἴδῃς βελούθινους καναπέδες, περνετέδες ἀπὸ δαντέλλας, ὠρολόγιον, περσικὰ χαλιὰ...

Ὁ Ἔρικ ἐφαίνετο ἡμιστὰ γοητευθεὶς ἐκ τῆς ἀπαραίτησώς ταύτης, βλέμματα πόθου δὲ ἔρριπτε πρὸς τὴν μεγάλην δροῦνην βιβλιοθήκην, ἣτις κατεῖχεν ὀλόκληρον τὸ μέγαλον ἐξέσινου δωμάτιου πλευρῶν.

— "Αν θέλεις εξέτασε από πλησίον τὰ βιβλία καὶ πᾶρος ἕποιο σοῦ ἀρέσει εἶπεν ὁ ἰατρός.

Ὁ Έρικ δὲν ἀνέμεινε νὰ τῆ ἱπαναληφθῆ ἡ ἄδεια αὐτῆ. Ἐκλέξας τόμον τινὰ ἐκάθησεν εἰς γωνίαν καλῶς φωτισμένην καὶ ἐβουλόθη μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Μόλις δὲ ἐνόησε τὴν ἔλευσιν δύο κυρίων, πιστῶν φίλων τοῦ ἰατροῦ Σβαρμεγκρόνα, οἵτινες ἤρχοντο σχεδὸν καθ' ἐσπέραν ὅπως παίζωσιν οὐδὲστ.

Πρῶτος ἦλθεν ὁ καθηγητὴς Χόσττετ, ὕψηλός γέρον ψυχρός καὶ μεγαλοπρεπῆς τοὺς τρόπους, ἐκφράσας λίαν ἀκκδημικῶς εἰς τὸν ἰατρὸν τὴν εὐχαριστήσιν του ἐπὶ τῇ ἐλεύσει του. Μόλις ἐκαθέσθη εἰς ἔδραν, ἤτις ἐκ τῆς μακρᾶς χρήσεως εἶχεν ἐπονομησθῆ «ἔδρα τοῦ καθηγητοῦ», ἠκούσθη ἔντονος κωδωνισμῶς.

— Ὁ Βρέδεζορδ! εἶπον ταυτοχρόνως οἱ δύο φίλοι.

Ἀνοιχθείσης μετ' ὀλίγον τῆς θύρας ἐφάνη βραχὺς καὶ λεπτοφυῆς ἀνὴρ, ὅστις εἰσορμήσας ὡς βίπῃ ἀνέμου, ἔσφιγγε τὰς δύο χεῖρας τοῦ ἰατροῦ, ἐφίλησεν ἐπὶ τοῦ μετώπου τὴν Κάζαν διήμειψε φιλικὸν χειρετισμὸν μετὰ τοῦ καθηγητοῦ καὶ περιήγγαγε κύκλῳ σπινθηροβόλους ὡς μῦθός, ὀφθαλμούς.

Ἦτο ὁ δικηγόρος Βρέδεζορδ, εἰς τῶν ἐπιφανεστάτων νομικῶν τῆς Στοκκόλμης.

— Ἄ! τί βλέπω ἐκεῖ, εἶπεν αἴφνης ἰδὼν τὸν Έρικ... Θὰ εἶνε χωρὶς ἄλλο κανεὶς μικρὸς ψαρῆς τῆς μουρούνας ἢ ναυτοπούλου τοῦ Βέργκεν... καὶ διαβάξει τὸν Γέδωνα εἰς τὸ ἀγγλικόν... ἐξηκολούθησεν ἐξακριβῶσας δι' ἐνὸς βλεμματός ἕποτον ἦτο τὸ τόσον ἀπλήστως ὑπὸ τοῦ μικροῦ χωρικοῦ ἀναγινωσκόμενον βιβλίον—Σ' εὐχαριστεῖ αὐτὸ τὸ βιβλίον, ἄγγιξέ μου, καὶ τὸ ἀναγινώσκεις μὲ τόσῃ προσοχῇ; ἠρώτησε.

— Ναι, κύριε ἤθελα νὰ τὸ ἀναγνώσω πρὸ πολλοῦ αὐτὸ τὸ ἔργον, εἶνε ὁ πρῶτος τόμος τῆς Παρακμῆς τῆς Ρωμικῆς αυτοκρατορίας, ἀπεκρίθη ἀφελῶς ὁ Έρικ.

— Διάβολε! ἀνέκραξεν ὁ δικηγόρος, φαίνεται ὅτι τὰ ναυτοπούλα τοῦ Βέργκεν ἀγαποῦν τὰς σπονδαίας μελέτας!... Ἀλλὰ εἶσαι πραγματικῶς ἀπὸ τὸ Βέργκεν; ἐξηκολούθησε μετ' ὀλίγον.

— Εἶμαι ἀπὸ τὴν Νορόνη, ἢ ἵποικα δὲν εἶνε μακρὰν, ἀπεκρίθη ὁ Έρικ.

— Ἄ! Καὶ οἱ ἄνθρωποι εἰς τὴν Νορόνη ἔχουν ἐν γένει τόσον μαῦρα τὰ μάτια καὶ τὰ μαλλιά των ὅπως σὺ;

— Ὁχι, κύριε, ὁ ἀδελφός μου, ἢ ἀδελφὴ μου, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶνε ξανθοί, ὅπως ἢ δεσποινὴς Κάζα, εἶπεν ὁ Έρικ. Ἀλλὰ δὲν φοροῦν ἐνδύματα ὡτὴν τὰ ἰδικά της, προσεῖπε μειδιῶν, δι' αὐτὸ δὲν τῆς ἠμαρτίζου διόλου.

— Αὐτὸ ἐννοεῖται, εἶπεν ὁ Βρέδεζορδ. Ἡ δεσποινὴς Κάζα εἶνε προτὸν τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐκεῖ

κάτω ἐπικρατεῖ ἡ φύσις, ἢ ἵποικα ὡς μόνον στολισμὸν της ἔχει τὴν ἀπλότητα ὅπως λέγει καὶ ὁ ποιητὴς. Καὶ τί ἔρχεσαι νὰ κάμῃς εἰς τὴν Στοκκόλμην, παιδί μου; ἂν δὲν εἶνε ἀδιακρισία νὰ ἐρωτήσω...

— Ὁ κύριος ἰατρός ἔχει τὴν καλοσύνην νὰ μὲ βάλῃ εἰς ἐκπαιδευτήριον, εἶπεν ὁ Έρικ.

— Ἄ! ἄ!... εἶπεν ὁ δικηγόρος τύψας τὴν κωνοτήκην του διὰ τοῦ ἄκρου τῶν δακτύλων του.

Καὶ τὸ ὄξύ αὐτοῦ βλέμμα ἐφαίνετο ἐρωτῶν τὸν ἰατρὸν περὶ τοῦ ζωντανοῦ ταύτου προσδιδήματος. Ἀλλ' ἐκ σημείου σχεδὸν ἀδιοράτου ἐνόησεν ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναβάλῃ τὴν ἐξέτασιν καὶ μετέβαλεν ἀμέσως τὸ θέμα τοῦ λόγου.

Οἱ τρεῖς φίλοι συνωμίλησαν περὶ τῆς αἰτίας τῆς πόλεως, περὶ πάντων ὅσα εἶχον συμβῆ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς Στοκκόλμης ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἰατροῦ. Ἐπειτα ἡ κυρία Κρέτα ἠνοῖξε τὴν τράπεζαν τοῦ παιχνιδίου καὶ ἠτοίμασε τὰ χαρτὰ. Παρευθὺς δ' ἐπήλθε πωπῆ τῶν τριῶν φίλων βουσιθέντων εἰς τοὺς συνδυασμούς τοῦ οὐίστ.

Ὁ ἰατρός εἶχε τὴν ἀλήθειαν ζῆλοισιν ὅτι ἦτο λίαν δυνατός εἰς τὸ παίξιμον τοῦτο, καὶ τὴν ἦπτον ἀλήθειαν ζῆλοισιν νὰ δεικνύηται ἀμειλικτος πρὸς τὰ σπλάγματα τῶν ἀντιπάλων του. Κατερωνεύετο αὐτῶν ὅτε ἐκέρδιζεν ἐκ τῶν σπλάγμάτων τούτων ἢ ἐβλαψάμει ὅταν ἔχκεν; ἐλάμβανε προσίτι μεθ' ἐκαστον ῥόυμπερ τὴν εὐχαριστήσιν νὰ ἐξηγῆ εἰς τὸν χάνοντα ἵποικον σφάλμα διέπραξε, ἵποικον παιχνιδιάρχον ἔπρεπε νὰ κλιῆ μετὰ ταυτὴν χερτωσίαν καὶ ποικαν φυγὴν ἔπρεπε νὰ προπαρσκευάσῃ μετὰ τὴν ἄλλην. Τοῦτο εἶνε ἐλάττωμα σύνθητος εἰς τοὺς πλείους τοῦ οὐίστ, οὐδέλλως βεβχίως; εὐχάριστον ὅταν μεταβαλλόμενος εἰς μονομαχίαν τυρανῆ κατ' ἐκαστην τὰ αὐτὰ ὅματα.

Ἐντυχῶς, ὁ ἰατρός εἶχε συμπαιχτορας τοὺς φίλους τούτους οἵτινες τὸν ἀφωπλιζον πάντοτε, ἢ μὲν καθηγητῆς διὰ τῆς ἀναλλοιώτου ἀτάραξίας του, ὁ δὲ δικηγόρος διὰ τοῦ ἠρέμου σκεπτικισμοῦ του.

— Ἔχετε δίκαιον, ἔλεγε σοβρῶς ὁ πρῶτος, ἀπκνυτῶν εἰς τὰς δριμυτάτας μομφὰς του.

— Φίλε μου Σβαρμεγκρόνα, εἰσεύριτε κάλλιστα ὅτι χάνετε ἀνωφελῶς τὸν κόπον σας νὰ μὲ μακλώνετε! ἔλεγε γελῶν ὁ Βρέδεζορδ. Πῆς εἶπεν μου τὴν ζωὴν θὰ κάμνω εἰς τὸ οὐίστ τὰ χονδροειδέστερα λάθη καὶ τὸ χειρότερον εἶνε ὅτι πατὶ μου δὲν θὰ μετανοήσω.

Τὶ νὰ τοὺς κάμῃ τοὺς ἀδιορθώτους ἐκείνο; Ὁ ἰατρός ἐβλεπεν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ παύσῃ τὰς κριτικαίσεις του, ἀλλὰ μετὰ ἐν τέταρτον ἐπένελάμβανεν αὐτὰς διότι καὶ οὗτος ἦτο ἐπίσης ἀδιορθώτος.

Κατὰ τύχην ἔρχασε τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην. Ἦδν

σθμῖα του λοιπὸν ἐξεδηλοῦτο διὰ τραχυτάτων παρατηρήσεων πρὸς τὸν καθηγητὴν, πρὸς τὸν δικηγόρον καὶ πρὸς αὐτὸν ἔτι τὸν γεκρόν, ὅτε τὸ ρενταστικὸν τοῦτο πρόσωπον δὲν εἶχε τὰ ἀπαιτούμενα ἀσοῦ, ἅτινα ὁ ἰατρός ἠλπίζε νὰ εὔρη εἰς αὐτό.

Ἄλλ' ὁ καθηγητῆς παρέμενε ἀτάραχος, ὁ δὲ δικηγόρος ἀντετόξευεν ἀστείότητας εἰς τὰς πινακὰς τοῦ ἰατροῦ μομφὰς.

— Διατί θέλετε νὰ μεταβάλω μέθοδον, ἀφ' οὗ κερδίω παίζων ἄσχημα ἐν ᾧ σῆς χάνετε παίζων θαυμάσια; ἔλεγεν εἰς τὸν ἰατρὸν.

Περῆλθεν οὕτω ἡ ὥρα μέχρι τῆς δεκάτης. Ἡ Κάζα παρεσκιάσασε τὸ τίον εἰς περικομφον γάλλικον σαμοθᾶρ καὶ κερῆθκεν αὐτὸ μετὰ πολλῆς χάριτος, μεθ' ἢ ἀπήλθεν ἀθορύβως. Μετὰ μικρὸν ἡ κυρία Κρέτα ἐκάλεσε τὸν Έρικ καὶ ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸ προορισθὲν διαίτημα του, ὅπερ ἦτο προσήλιον καὶ καθάριον δωματίον ἐπὶ τοῦ δευτέρου ὀρόφου τῆς οἰκίας, οὕτω δ' οἱ τρεῖς φίλοι εὐρέθησαν μόνοι.

— Θὰ μὰς εἰπῆτε τέλος πάντων ποῖος εἶνε αὐτός ὁ μικρὸς ψαρῆς τῆς Νορόνης, ὁ ἵποικος ἀναγινώσκει τὸν Γέδωνα εἰς τὸ πρωτότυπον; ἠρώτησε τότε ὁ Βρέδεζορδ, ἕτων σάκχαριν εἰς τὸν δευτερον κωσθίσκον τοῦ τείου του. Ἦ εἶνε μυστικὸν καὶ δὲν πρέπει νὰ τὸ μάθωμεν;

— Εἶνε μυστικὸν, ἀλλὰ εἰς σὰς θὰ εἰπῶ εὐχαριστως τὴν ἱστορίαν τοῦ Έρικ ἂν μεῦ ὑπόσχεσθε ὅτι δὲν θὰ κάμετε ἀπολύτως χρῆσιν αὐτῆς, ἀπεκρίθη ὁ Σβαρμεγκρόνα.

— Καλὸ τὸ ἔλεγα ἐγὼ ὅτι κάποιαν ἱστορίαν θὰ ἔχη αὐτός ὁ μικρὸς ψαρῆς! ἀνέκραξεν ὁ δικηγόρος, ἐξακπλωθεὶς ἀνέτως εἰς τὴν ἔδραν αὐτοῦ. Λέγετε, ἀγαπητὴ φίλε, καὶ σοῦ ὑποσχόμεθα ἀνὰ τῆρὸν ἐξεμυθίαν!... Ὁμολογῶ ὅτι ὁ μικρὸς αὐτός ἤρχισε νὰ μὲ ζαλιζῆ ὡς πρόβλημα δύσλυτον.

— Καὶ πράγματι, ζωντανὸν πρόβλημα εἶνε, ὑπέλαθεν ὁ ἰατρός, κολακευθεὶς ὑπὸ τῆς περιεργίας τοῦ φίλου του—πρόβλημα τοῦ ἵποικου τολμῶ νὰ ἐλπίσω ὅτι εὔρηκα τέλος τὴν λύσιν. Θὰ σὰς ἀνακωνώσω δια τὰ δεδομένα, εἰς ὕμας δ' ἀπέκειται νὰ μοι εἰπῆτε ἂν τὸ συμπέρασμα σας εἶνε ὅμοιον πρὸς τὸ ἰδικόν μου.

Ὁ Σβαρμεγκρόνα ἐστηρίχθη εἰς τὴν μεγάλην φαγεντιανὴν θερμάστραν, ἀρχίσας δὲ ἀφ' οὗ σημείου ἐπελήφθημεν τῆς παρούσης διηγήσεως διηγήθη πῶς ἐνεποίησεν εἰς αὐτὸν ἐντύπωσιν ὁ Έρικ ἐν τῷ σχολείῳ τῆς Νορόνης καὶ πῶς ἐκ τούτου ὁμηθηθεὶς ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τοῦ παιδίου. Εἶπε τί εἶχε μάθῃ παρὰ τοῦ Μαλαρίου καὶ τοῦ Έρσεθεν οὐδὲν παραλιπὼν, διηγήθη τὰ κατὰ τὸ σωσιβίον τῆς Κυθίας, ὠμίλησε περὶ τῶν ἐνδύματων ἅτινα εἶχε δεῖξῃ πρὸς αὐτὸν ἡ Κάτριν, περὶ τῶν ἀρκετικῶν γραμμῶν τῶν σπαργάνων, τοῦ κορκλίνου ἀθύρματος, τοῦ ἐμβλήματος,

καὶ τῶν τόσων ἐμπαντικῶν ἐθνογραφικῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ Έρικ.

— Τώρα κατέχετε πάντα τὰ στοιχεῖα τοῦ προβλήματος ἵποικον ἐτέθη καὶ πρὸς ἐμὲ, ἐξηκολούθησε. Σπεύδω δὲ νὰ σὰς εἰπω ὅτι ὁ βαθμὸς τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τοῦ παιδίου ὄσον ἐξαιρετικὸς καὶ ἂν εἶνε, εἶνε δευτερευόν φαινόμενον, ὀρειλόμενον καὶ εἰς τὴν ἐπενέργειαν τοῦ Μαλαρίου, ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν. Αὐτὴ ἡ ἐξαιρετικὴ μάθησις τοῦ παιδίου μὲ παρεκίνησε νὰ ἐξετάσω περὶ αὐτοῦ. Ἀλλ' οὐσιαστικῶς οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν εἰς τὸ ζήτημα τὸ ἵποικον διατυπῶ ὡς ἐξῆς: «Πόθεν ἤρχετο τὸ παιδίον; Ποῦ πρέπει νὰ διευθύνωμεν τὰς ἐρεῦνας μας πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς οικογενείας του;

Ἐλήθη στοιχεῖα τοῦ προβλήματος, τὰ μόνα ἅτινα δύνανται νὰ μὰς ὀδηγήσουν εἰς τὴν λύσιν εἶνε:

(1) Τὰ φυσικὰ τεκμήρια τῆς ἀταγωγῆς τοῦ παιδίου.

(2) Τὸ ὄνομα Κυθία τὸ ἵποικον ἦτο γεγραμμένον ἐπὶ τοῦ σωσιβίου.

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα οὐδεμίαν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία· τὸ παιδίον εἶνε κελτικῆς καταγωγῆς· παρευσιάζει μάλιστα τὸν κελτικὸν τύπον ἐν ὄλη αὐτοῦ τῇ καλλονῇ καὶ γνησιότητι.

Ὡς ἔλθωμεν εἰς τὸ δεύτερον ζήτημα· Κυθία εἶνε, ἐξάπαντος, τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου, εἰς αὐτὸ ἵποικον ἀνήκε τὸ σωσιβίον. Τὸ ὄνομα τοῦτο «δυνατὸν νὰ εἶνε γερμανικοῦ πλοίου ἢ ἀγγλικοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἦτο γεγραμμένον μὲ γοθικοῦς χαρακτῆρας. Τὸ πλοῖον λοιπὸν ἦτο ἀγγλικόν, ἢ μάλλλον ἀγγλοσαξωνικόν, διὰ νὰ εἶμεθα ἀκριβέστεροι.

Τὰ πάντα ἐπιβεβαιῶσιν ἄλλως τε τὴν ὑπόθεσιν ταύτην· διότι μόνον ἀγγλικὸν πλοῖον μεταβαίνει εἰς Ἰνθερνές ἢ εἰς Ὀρκάδας ἢ ἐπιστρέφον αὐτόθεν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξοκλήῃ εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Νορόνης ἐν καιρῷ τρικυμίας. Καὶ μὴ λησμονῆτε ὅτι τὸ μικρὸν ζῶν ναυάγιον δὲν πρέπει νὰ ἐπλευσεν ἐπὶ μακρόν, ἀφοῦ ἠδυνήθη ν' ἀντιστῆ εἰς τὴν νηστείαν καὶ τοὺς κινδύνους τοῦ παραδόξου ταξιδίου του!... Τούτων λοιπὸν οὕτω τεθέντων, ποῖον συμπέρασμα ἐξάγετε, ἀγαπητοί μου φίλοι;

Οὔτε ὁ καθηγητῆς οὔτε ὁ δικηγόρος ἐνόμισαν εὐκταρον νὰ ἐκστομίσωσι λέξιν.

Τὸ συμπέρασμα δὲν τὸ βλέπετε ἀναμφιβολῶς, ἐξηκολούθησεν ὁ ἰατρός μὲ τόνον ὑπεμφαίνοντα θρίαμβον. Ἴσως μάλιστα νομίζετε ὅτι διαβλέπετε ἀντίφασιν μεταξὺ τῶν δύο τούτων στοιχείων: ἐνὸς παιδίου κελτικῆς καταγωγῆς, καὶ ἐνὸς πλοίου φέροντος ἀγγλοσαξωνικὸν ὄνομα. Ἀπλούστατον τούτου αἰτίον εἶνε ὅτι λημονεῖτε μίαν κυριωτάτην περίπτωσιν, τὴν ὑπαρξὴν ἐν Μεγάλῃ Βρετανίᾳ λαοῦ κελ-

τικῆς φυλῆς, τὴν ὑπερβίη τῆς Ἰρλανδικῆς . . . Οὐδ' ἐγὼ τὸ εἶχα σκεφθῆ κατ' ἀρχάς, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπ' ὀλίγον δὲν ἠδυνήθην νὰ μαντεύσω εὐκρινῶς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Τοῦ λοιποῦ ἡ λύσις αὕτη εἶνε ἀναμφισβήτητος: τὸ παιδίον εἶνε ἱρλανδικῆς καταγωγῆς! Δὲν εἶσθε σύμφωνοι, Χόστετ;

Τὸ πρῶγμα ὅπερ ἤμιστα πάντων ἡγάπα ἐν τῷ κόσμῳ ὁ καθηγητῆς ἦτο τὸ ἐκφέρειν ἐπὶ οἴου-δήποτε θέματος θετικὴν τινα γνώμην. Πρέπει ἐν τούτοις νὰ ἠμολογήσωμεν ὅτι ἐν τῇ παρουσίᾳ περιστάσει πάσα γνώμη ἦτο πρόωρος. Ἰρρέστη λοιπὸν νὰ σείσῃ τὴν κεφαλὴν του καὶ νὰ εἴπῃ ὑπεκφύγων τὸ ζήτημα.

— Εἶνε ἀναμφισβήτητον ὅτι οἱ Ἰρλανδοὶ ἀνήκουσι εἰς τὸν κελτικὸν κλάδον τῆς ἀρείας φυλῆς.

Ἡ ἀπάντησις αὕτη δὲν ἦτο βεβαίως ἐκ τῶν ἀφορισμῶν, οὗς δικαιοῦται τις νὰ μεμφθῇ ἐπὶ ὑπερβολικῇ τόλμῃ.

Ἄλλ' ὁ ἰατρός Σβαρμεγκρόνα δὲν ἀπήτησε περισσύτερον ἀνευρών ἐν αὐτῇ τὴν πλήρη ἐπιθε-βαίωσιν τῆς θεωρίας του.

— Λοιπὸν καί σεις συμφωνεῖτε! ἀνέκραξεν μετὰ ζέσεως. Ἀφ' οὗ οἱ Ἰρλανδοὶ εἶνε Κέλται, καὶ τὸ παιδίον ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς κελτικῆς φυλῆς, ἡ δὲ *Κυνθία* ἦτο ἀγγλοσαξωνικὸν πλοῖον, μοὶ φαίνεται ὅτι κατέχουσι τὸν ἀναγκαιὸν μίτον ὅπως ἀνεύρωμεν τὴν οἰκογένειαν τοῦ δυστυχοῦ; μικροῦ νεκροῦ. Εἰς τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν πρέπει νὰ τὴν ἀναζητήσωμεν· γνωστοποιήσεις τινὲς εἰς τοὺς καιροὺς τοῦ Λονδίνου ὅ' ἀρκέσωσι νομίζω νὰ μᾶς ὀδηγήσωσιν ἐπὶ τὰ ἔχνη των! . . .

Ὁ ἰατρός ἐμελλεν ἀναμφισβόλως ν' ἀναπτύξῃ τὸ περὶ τῶν ἐρευνητῶν τούτων σχέδιόν του, ὅτε παρετήρησε τὴν πείσμα σιγὴν ἣν ἐτήρει ὁ δικηγόρος καὶ τὸ ἐλαφρῶς εἰρωνικὸν βλέμμα μεθ' οὗ ἐφαίνετο ἀποδεχόμενος τὸ συμπέρασμα του.

— Ἄν δὲν συμφωνῆτε μὲ τὴν γνώμην μου, Βρέδεζορντ, πρέπει νὰ μοὶ τὸ εἰπῆτε. Εἰξεύρετε πολὺ καλά, ὅτι δὲν μὲ πτοεῖ ἡ συζήτησις!

— Δὲν εἶπα τίποτε! ἀπεκρίθη ὁ Βρέδεζορντ. Ὁ Χόστετ εἶνε μάρτυς ὅτι δὲν εἶπα τίποτε.

— Ὅχι, ἀλλὰ βλέπω κάλλιστα ὅτι δὲν συμμερίζεσθε τὴν γνώμην μου! . . . Καὶ ἤθελα νὰ εἰξεύρω τὸ διατί, εἶπεν ὁ ἰατρός καταληφθεὶς ὑπὸ τῆς φιλονεικτικῆς μανίας ἣν εἶχεν ἐξεγείρῃ ἐν αὐτῷ ἡ εἰς τὸ παιγνίδιον ἀπόλαυσις. *Κυνθία* εἶνε ἀγγλικὸν ὄνομα ἢ δὲν εἶνε; προσεῖπεν ὀργίλως. Εἶνε, διότι δὲν ἦτο γεγραμμένον μὲ γοθικὰ γράμματα, τὰ ἅποια θὰ ἐδήλου γερμανικὸν πλοῖον. . . Οἱ Ἰρλανδοὶ εἶνε Κέλται; Βεβαίως. Πρὸ ὀλίγου ἠκούσατε ἄνδρα ἀρροδιώτατον ὅπως ὁ διαπρεπῆς φίλος μας Χόστετ νὰ τὸ ἐπικυροῖ ἐνώπιόν σας! . . . Τὸ παιδίον ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστι-

κὰ τῆς κελτικῆς φυλῆς; Αὐτὸ ἠδυνήθητε νὰ τὸ κρίνετε καὶ μόνος σας, καὶ εἰμὶνατε ἐκπληκτοὶ ἀπὸ τὴν μορφήν τοῦ μικροῦ ἐλιέως, ὅπως ἐν λέγετε, πρὶν ἐγὼ ἀνοιξῶ τὸ στόμα μου καὶ εἰπω λέξιν. Συμπεραίνω λοιπὸν ὅτι μόνον ἐκτακτοῦ κακῆ πίστεως ἀπαιτεῖται διὰ νὰ μὴ ταχθῆτε μὲ τὴν γνώμην μου καὶ μὴν ἠμολογήσετε κα-ζὶ μου ὅτι τὸ παιδίον ἀνήκει ἀφευκτικῶς εἰς ἱρλανδικὴν οἰκογένειαν!

— Κακὴ πίστις εἶνε κᾶπως χονδρὸν, ἀπήτησεν ὁ Βρέδεζορντ. Ἄν ἡ λέξις ἀποτείνεται εἰς ἐμὲ, ἀναγκάζομαι νὰ σᾶς ἐπαναλάβω ὅτι δὲν ἐξετόμισα ἀκόμη τὴν ἐλαχίστην γνώμην.

— Ὅχι, ἀλλὰ δεικνύετε ἀρετὰ ὅτι δὲν πα-ραδέχεσθε τὴν ἰδικὴν μου!

— Νομίζω ὅτι εἶνε δικαιοῦμά μου! . . .

— Τότε πρέπει νὰ προβάλετε τὰ ἐπιχειρή-ματα διὰ τῶν ὁποίων ὑποστηρίζετε τὴν γνώ-μην σας!

— Ποῖος σᾶς εἶπε ὅτι ἔχω γνώμην;

— Τότε λοιπὸν μὲ ἀντιπολιτεύεσθε ἐκ συστή-ματος ἀπλῶς μόνον διὰ νὰ μὲ ἀντικρούετε εἰς ὅλα ὅποις καὶ εἰς τὸ οὐδέν.

— Ἀπατάσθε. Οὐτε ἀπὸ τὸν νοῦν μου ἐπί-ρασε τοιαύτη σκέψις· ἀπήτησεν ὁ δικηγόρος. Τοῦτο μόνον σκέπτομαι, ὅτι ἡ συλλογισμὸς σας δὲν μοῦ φαίνεται ἀναντίρροτος!

— Καὶ διατί, σᾶς παρακαλῶ; δὲν μοῦ λέ-γετε τὸ διατί; εἶμαι περιέργος νὰ τὸ μάθω!

— Δὲν εἶνε εὐκαλὸν νὰ σᾶς τὸ εἴπω μὲ ὀλί-γας λέξεις. Ἴδου, σημαίνει ἡ ἐνδεκάτη. . . Ἄντι πάσης ἄλλης συζητήσεως σᾶς προτείνω ἐν στεί-χημα: Στοιχηματίζετε τὸν Πλινίου σας τοῦ Ἄλ-δου Μανουτίου κατὰ τοῦ Κοϊντιλιανοῦ μου τῆς πρώτης ἐν Βενετίᾳ ἐκδόσεως ὅτι ἐμαντεύσατε ὀρ-θῶς καὶ ὅτι τὸ παιδίον εἶνε ἱρλανδικῆς κατα-γωγῆς;

— Εἰξεύρετε ὅτι δὲν μοῦ ἀρέσουν τὰ στοιχή-ματα, εἶπεν ὁ ἰατρός, καταπραῦνθεὶς τέλος ὑπὸ τῆς ἀναλλοιωτοῦ ἐκείνης ἡμερίας. Ἀλλὰ θὰ αἰ-σθανθῶ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σᾶς ἀποδείξω ὅτι δὲν εἰξεύρετε τί λέγετε ὡστε δέχομαι τὸ στεί-χημα.

— Λοιπὸν, σύμφωνοι. . . Πόσον καιρὸν χρει-άζεσθε διὰ τὰς ἐρευνας σας;

— Μῆνές τινες ὀ' ἀρκέσωσι ἐλπίζω· ἀλλὰ συ-νεφώνησα δύο ἔτη μὲ τὸν Ἐρσεβον διὰ νὰ εἶμαι βέβαιος περὶ τῆς ἐπιτυχίας.

— Ἔστω, κ' ἐγὼ σᾶς παραχωρῶ δύο ἔτη ὁ Χόστετ θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς κριτῆς. Ἐνωθῶ δὲ νὰ μὴ κρητῆσωμεν καμμίαν μνησικαλίαν.

— Αὐτὸ ἐνοεῖται ἀπεκρίθη ὁ ἰατρός· ἀλλὰ βλέπω τὸν Κοϊντιλιανόν σας κινδυνεύοντα μεγά-λως νὰ ἔλθῃ εἰς ἐντάμωσιν τοῦ Πλινίου μου.

Θλίψας δὲ τὰς χεῖρας τῶν δύο φίλων προ-εῖπεν αὐτοὺς μέχρι τῆς θύρας.

Ε'

Αἱ δεκατρεῖς ἡμέραι τῶν Χριστουγέννων.

Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον ὁ νέος βίος τοῦ Ἐρικ ἀνέλα-βε τὴν τακτικὴν αὐτοῦ πορείαν. Ὁ ἰατρός Σβα-ρμεγκρόνα, ἀφ' οὗ ἐνέδυσσε παρὰ τινι βράπτῃ τὸν μικρὸν χωρικὸν ὡς παιδίον τῶν πόλεων, ἀδήγη-σεν αὐτὸν εἰς τὸν διευθυντὴν ἐνὸς τῶν ἀρίστων ἰκπαιδευτηρίων τῆς Στοκόλμης. Τὸ ἰκπαιδευ-τήριον τοῦτο ἀναλογοῦν πρός γυμνάσιον ἦτο ἐκ τῶν καλουμένων ἐν Σουηδίᾳ «Χόγγρε ἐλέμαν-ταρ λάρσεν», ἐν οἷς διδάσκονται αἱ ἀρχαῖαι καὶ νεώτεραι γλώσσαι, αἱ στοιχειώδεις ἐπιστήμαι, καὶ πᾶσαι αἱ ἀπαραίτητοι προπαρασκευαστικαὶ γνώ-σεις διὰ τὴν ἀνωτέραν πανεπιστημιακὴν παιδεύ-σιν. Ὡς ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ οἱ μαθηταὶ πάν-τες εἶνε ἐξωτερικοὶ. Πικνεῖται δὲ ὧν ἡ οἰκογένεια δὲν διαμένει ἐν τῇ πόλει οἰκοῦσι καὶ δικαιοῦνται περὶ τοῖς καθηγηταῖς ἢ κηδεμόσιν αὐτῶν. Ἐὰ διδάκτρα εἶνε ἐλάχιστα, οἱ δὲ καὶ εὐποροῦντες ἀπαλλάσσονται αὐτῶν. Ἐκαστον τῶν ἰκπαιδευ-τηρίων τούτων ἔχει τὸ γυμναστήριόν του, οὗτω δ' ἡ σωματικὴ ἀνάπτυξις βαίνει παραλλήλως πρὸς τὴν διανοητικὴν.

Ὁ Ἐρικ εὐθὺς ἀμέσως ἀνεδείχθη ὁ ἀριστος τῆς τάξεώς του. Ἐμάνθανε τὰ πάντα εὐχερῆστα-τα, ὑπέλειπετο δ' αὐτῷ πολὺς καιρὸς. Ἰκ τού-των ἀφορμῶν λαβὼν ὁ ἰατρός προέτεινεν εἰς αὐ-τὸν νὰ χρησιμοποῖῃ τὰς νυκτερινὰς ὥρας του φοιτῶν εἰς τὴν «Σλόδσκολαν» ἥτοι μεγάλην βιο-μηχανικὴν σχολὴν τῆς Στοκόλμης. Ἡ σχολὴ αὕ-τη ἦτο εἰδικῶς ἀφιερωμένη εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐπιστημῶν, εἰς τὰ πειράματα τῆς φυσικῆς καὶ χημείας, εἰς πάντα τὰ ἐν τοῖς γυμνα-σίοις θεωρητικῶς μόνον διδασκόμενα. Ὁ Σβα-ρμεγκρόνα λίαν ὀρθῶς ἐφρόνει ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς σχολῆς ταύτης, — ἐφ' ἣ ἐσεμνύνετο ἡ Στο-κόλμη — θὰ παρῶρα τὸ πνεῦμα τοῦ Ἐρικ εἰς μεγαλειότερας προόδους· ἀλλὰ τὰ ἐπελθόντα ἀ-ποτέλεσματα ὑπερῆκόντισαν κατὰ πολὺ τὰς προσ-δοκίας του.

Πράγματι, ὁ νεαρὸς αὐτοῦ προστατευόμενος προσηκειῶτο πλείστας γνώσεις, ἱκανὸν καθιστώ-στας αὐτὸν νὰ ἐμβαθύνῃ εἰς τὰς κυριωτάτας τῶν ἐπιστημῶν. Ἄντι τῶν ἀορίστων καὶ ἐπιπολαίων ἐκείνων στοιχείων, ἅτινα διδάσκονται ἐν γένει εἰς τοὺς μαθητάς, ἀπεθησαύριζεν εἰς τὰς φρένας αὐτοῦ πληθὺν ἰδεῶν, ἐπικριθωμένων, ἀσφαλεστά-των. Ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῶν ἐξαιρετικῶν τού-των ἀρχῶν ἦτο ἀπλοῦν ζήτημα χρόνου. Τοῦ λοι-ποῦ ἀκόπως, οἶνε! πικίλων, ἠδύνατο νὰ ἐπιληφθῇ πάσης ἀνωτέρας ἐπιστημονικῆς παιδεύσεως. Ὅταν εὐκόλιν εἶχε παράσχη πρὸς αὐτὸν ὁ Μαλάριος ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν γλωσσῶν, τῆς γεωγραφίας καὶ τῆς βοτανικῆς, διδάξας κατὰ βῆλος τὰς βᾶσεις αὐτῶν, τὴν αὐτὴν παρῆχε καὶ ἡ «Σλόδσκολα» ὡς πρὸς τὰς ἐπιστήμας, γνω-

ρίζουσα εἰς αὐτὸν τὰ στοιχεῖα τῶν βιομηχανι-κῶν τεχνῶν, ἀνευ τῶν ἱσκιῶν τὰ κάλλιστα τῶν μαθημάτων δύνανται νὰ μείνωσιν ἐπὶ μακρὸν νε-κρὸν γράμμα.

Ἡ πληθὺς καὶ ἡ ποικιλία τῶν σπουδῶν τού-των οὐ μόνον δὲν κατεπόνοιον τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Ἐρικ ἀλλ' ἐπερρώνουσι αὐτὸν τὰ κάλλιστα. Ἄλ-λως τε τὸ γυμναστήριον καθίστα ἀκμαῖον ἐν τῷ σώμα μετὰ τὴν ἐπίρρωσιν τοῦ πνεύματος, ἐν τῷ γυμναστηρίῳ δὲ ὅπως καὶ ἐπὶ τῶν βάρων τῆς σχολῆς ἐπρώτευσεν ὁ Ἐρικ. Τὰς ἡμέρας τῶν διακοπῶν μετέβαινε καὶ ἐθεῶτο τὴν θάλασσαν ἣν ἡγάπα μεθ' οὐκίης στοργῆς, συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν νευτιῶν, καὶ τῶν ἀλιέων, βοηθῶν αὐ-τοῦς ἐνίοτε καὶ κομίζων οἰκάθε ἰχθὺν τινα ἐν εὐ-χαρίστως ἀπεδέχετο ἡ κυρία Κρέτα.

Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ ἡγάπησε μετ' ἀληθοῦς στορ-γῆς τὸ παιδίον. Ὁ Ἐρικ ἦτο τὸσον πρῶτος, τό-σον εὐγενῆς καὶ φιλόφρων φύσει, τὸσον φιλομαθῆς ἡμαδὲ καὶ τῶν γενναῖος τὴν καρδίαν, ὡστε εἴλο-κυεν ἀκαταμαχητῶς πάντων τὴν ἀγάπην. Με-τὰ ἰκτῶ ἡμέρας εἶχε γίνῃ ὁ εὐνοούμενος τοῦ Βρέδεζορντ καὶ τοῦ καθηγητοῦ Χόστετ, ὡς ἦτο ἡδὴ τοῦ ἰατροῦ Σβαρμεγκρόνα. Μόνον ἡ Κάζα δὲν συνεπάθει πρὸς αὐτόν. Εἶτε διότι εἶχεν ἀπο-λέσῃ τὴν πανίσχυρον ἐκείνην κυριαρχίαν, ἣν εἶχε μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐν τῷ οἴκῳ, εἶτε διότι ἐμνησικακεῖ κατὰ τοῦ Ἐρικ διὰ τοῦ σαρκασμοῦ, λίαν ἀνωδύνοου ἄλλως, οὗς ἡ ὡς πρηνικίτητος ἀγεωργία αὐτῆς εἶχον ἐμπνεῦσθαι εἰς τὸν ἰατρὸν, ἐδείκνυν ἐπιμόνως εἰς τὸν νεήλυθα περιφρονητι-κὴν τινα ψυχρότητα, καθ' ἣς οὐδὲν ἠδύνατο νὰ κητισθῆ. Ἐντυχῶς σπανίως παρουσιάζοντο πε-ριστάσεις ὅπως δειξῇ τὴν περιφρόνησιν τῆς ταύ-της, διότι ὁ Ἐρικ ἦτο κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ ἐκτός τοῦ οἴκου ἢ κατὰκλειστος ἐν τῷ δωματίῳ αὐτοῦ καὶ μελετῶν.

Τὰ πρῶγματα λοιπὸν ἔβηνον ἡρέμα καὶ ὁ καιρὸς παρήρχετο ἀνευ ἀξιοσημεσιῶν γεγονότων. Ἄς ἐπωφεληθῶμεν οὐτῶν ὅποις μετὰ τοῦ ἀνα-γνωστοῦ διανύσωμεν διετέες χρονικὸν διάστημα καὶ ἐπανηγάζωμεν αὐτὸν εἰς Νορβῆν.

Τὰ Χριστουγεννα εἶχον ἐπανελθῇ ἡδὴ τὸ δεύ-τερον ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Ἐρικ. Ἐν πά-ση τῇ κεντρικῇ καὶ βορείᾳ Ἑυρώπῃ ἡ ἐορτὴ αὐ-τῆ πανηγυρίζεται λαμπρῶς κατ' ἔτος. Ἐν Νορ-βηγίᾳ ἰδίως διαρκεῖ δεκατρεῖς ἡμέρας ὑπὸ τὴν προσωνομίαν εἰρτέτερ *Γιοῦλε* δάγα (αἱ δεκα-τρεῖς ἡμέραι τῶν Χριστουγέννων) καὶ χρησιμεύ-ουσι ὡς ἀφορμὴ πρὸς ἐξαιρετικὰς τέρψεις καὶ δια-σκεδάσεις. Εἶνε ἡ ἐποχὴ τῶν οἰκογενειακῶν συ-νανηστροφῶν, τῶν γευμάτων καὶ τῶν ἀρραβῶνων. Τὰ ἐδάδιμα ἀφθονοῦσι καὶ ἐν ταῖς μᾶλλον πε-νηροῖς οἰκίαις. Πανταχοῦ ἐπικρατεῖ ἀμέριστος φιλοξενία. Τὸ *Γιοῦλε δ.λ.* ἦτοι ὁ ζῦθος τῶν Χρι-στουγέννων ῥεῖε ἀφθόνως. Ἐκαστος δ' ἐπιπέπτης

υποχρεούνται να πλη μίαν διὰ τοῦ ξυλίου ποτηρίου ἔχοντος ἐσφυρηλατημένα χρυσά, ἀργυρά, ἢ χαλκὰ κοσμημάτα ὑπὲρ καὶ αἱ ἥκιστα εὐπαροῦσαι οἰκογένεαι ἐξ ἀνημονεύτων χρόνων μεταβιβάξουσιν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν—πρέπει δὲ νὰ κενώσῃ τούτο ὁρθῶς εὐχόμενος εἰς τὸν οἰκοδεσπότην «καλὴν χρονιάν.» Τὴ Χριστούγεννα τέλος λαμβάνουσιν οἱ ὑπηρεταὶ παρὰ τῶν κυρίων αὐτῶν τὰ καινουργῆ ἐνδύματα, ἅτινα ἀποτελοῦσι συνήθως τὸ εὐσιωδέστερον μέρος τοῦ μισθοῦ αὐτῶν, κατὰ τὰς ἡμέρας δὲ ταύτας οἱ βόες, τὰ πρόβατα μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν πτηνῶν τοῦ οὐρανοῦ δικαιοῦνται διπλῆς μερίδος τροφῆς ἢ ἐξαιρετικῶν δωρεῶν. Ἐν Νορβηγίᾳ περὶ ἀνθρώπου εἰς ἐσχάτην ἔνδεικν διατελοῦντος ἐθίζεται νὰ λέγηται: Εἶνε τόσον πτωχὸς ὥστε δὲν εἰμπορεῖ νὰ δώσῃ οὔτε εἰς τὰ σπουργίτια τὸ Χριστουγεννατικὸν φαγητόν.

Ἐκ τῶν δεκατριῶν τούτων ἡμερῶν εὐθιμοτέρη πασῶν εἶνε ἡ παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Κατ' ἐπιγρατοῦν ἔθος τὰ παιδία ἀμφοτέρων τῶν φύλων μεταβάλλουσι καθ' ἡμέρας εἰς τοὺς ἄγρους, φοροῦντα τὰ «σενκ—σοῦχε» ἥτοι χιονοπέδιλα αὐτῶν, σταματῶντα δὲ πρὸ τῶν ἀγροτικῶν οἰκισκῶν ἔδουσι ἐν χορῶ τὰς παλαιὰς ἐθνικὰς μελωδίας των. Αἱ ζωηραὶ φωναὶ των ἠχοῦσαι ἀφῆς ἐν τῷ ὄρει τῆς νυκτὸς ἀέρι, ἐν μέσῳ τῆς μοναξίας τῶν κοιλάδων κεκαλυμμένων ὑπὸ τῆς χειμερινῆς αὐτῶν στολῆς, προξενοῦσιν ἐντύπωσιν θελατικωτάτην ἅμα καὶ παράδοξον. Αἱ θύραι ἀνοίγονται ἀμέσως· οἱ ἀγροταὶ προκαλοῦσι τοὺς μικροὺς καὶ τὰς μικρὰς ἀοίδους νὰ εἰσέλθωσιν, προσφέρουσιν αὐτοῖς γλυκίσματα, ξηρὰ μῆλα καὶ ζῦθον, ἐνίοτε μάλιστα προσκαλοῦσιν αὐτοὺς καὶ νὰ χορεύωσι. Μετὰ τὸ λιτόν τοῦτο δεῖπνον, ὁ φιλόδρος ὄμιλος ἀπέρχεται, ὡς ἀγέλη ἀλίων πτηνῶν, ὅπως ἐπαναλάβῃ περαιτέρω τὸ ἔσμά του. Εἰς οὐδὲν ὑπολογίζονται τὰς ἀποστάσεις μὲ τὰ «σενκ—σοῦχε» αὐτῶν, τὰ ἐκ καρμοῦ σημίδας ξυλοπέδιλα ταῦτα, δύο μέχρι τριῶν ποδῶν μῆκος ἔχοντα, ἅτινα ὑποδέονται τὰ παιδία διὰ δερματίνων λωρίων, καὶ δι' ὧν οἱ Νορβηγοὶ χωρικοὶ, βοηθούμενοι ὑπὸ ἰσχυροῦ βάρους ὅπως τινάσσονται πρὸς τὰ πρόσω καὶ ἐπισπεύδωσι τὸν δρόμον αὐτῶν διανύουσιν ἐν καταπληκτικῇ ταχύτητι ἀποστάσεις πολλῶν μιλίων.

Τὸ ἔτος τοῦτο τὰ Χριστούγεννα ἐμελλον νὰ ἐορτασθῶσι πανηγυρικώτατα ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ἐρσεβον διότι ἀνεμένετο ὁ Ἐρικ. Ἐπιστολὴ ἐκ Στοκόλμης ἠγγεῖλεν αὐτοῖς ὅτι ἐμελλε νὰ φθάσῃ τὴν παραμονὴν ἀκριβῶς τῶν Χριστουγέννων. Οὔτε ὁ Ὄθων λοιπὸν οὔτε ἡ Βάνδα ἦτο δυνατόν νὰ μείνωσιν ἡσυχαι. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐτρεχόν εἰς τὴν θύραν ὅπως ἴδωσι μὴ ἐφθασεν ὁ ταξιδιώτης. Ἡ ἀγαθὴ Κατρίνα καίτοι ἐπιπλήττουσα αὐτοὺς διὰ τὴν ἀνυπομονητικὴν των συνεμερίζετο αὐτὴν καθ' ὁλοκληρίαν. Μόνος ὁ Ἐρσεβον ἐκά-

πνίξεν ἡσυχῶς τὴν πίκαν του, ὑπ' ἀντιθέτων κατεχόμενος αἰσθημάτων καὶ ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ ἐπανίδῃ τὸν θετὸν υἱὸν του καὶ ὑπὸ τοῦ φόβου μὴ δὲν ἀπολαύσῃ αὐτὸν ἐπὶ μακρόν.

Ἐλατοστὴν ἤδη φερόν ὁ Ὄθων εἶχεν δράμην πρὸς ἀνεκάλυψιν τοῦ ἀναμενομένου, ὅτε τέλος ἐπανῆλθε κρᾶζων:

— Μάνκ, Βάνδα! Οὐκῶ πῶς αὐτὸς εἶνε!

Πάντες ὤρμησαν εἰς τὴν θύραν. Μακρὰν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Βέργκεν διεκρίνετο ἔντως μέλαν π σημείον.

(Ἐπειτα συνεχία.)

ΑΙ ΕΝ ΡΩΣΣΙΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

Β'

Ὁ δόξως παράδοξον, ὅτι ὁ ἀνεματίστος ἄνθρωπος, ὁ σκαπτόμενος καὶ ὁ ζητῶν τὸ αἶτιον παντὸς πράγματος, ὁ ἀνεγκύων τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀποπλαγχταὶ τελευταίον παντελῶς εἰς τὰ νέφη ἀσαφούς τινος μυστηριακῆς θρησκείας. Οὕτως ἐν ᾧ, λόγου χάριν, οἱ γυναικὲς καλοῦσιν ἑαυτοὺς ἁγίους στρατιώτας τοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπολαμβάνουσι τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους ὑπηρετάς τοῦ Ἀντιχριστοῦ, οἱ θιασῶται ἄλλης τινὸς αἰρέσεως, τῆς τῶν Χριστῶν ἀνεκάλυψαν τὸν Θεὸν ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐκλήθησαν υἱοὶ Θεοῦ. Ἡ κυρία ἰδέα τῆς αἰρέσεως ταύτης εἶνε ἡ πίστις, ὅτι ἡ θεοῦς ὑποκρύπτεται ἐν παντὶ ἀνθρώπῳ. Διὰ τοῦτο εἰς τῶν κυρίων αὐτῆς θεσμῶν εἶνε ἡ ἀμοιβαία λατρεία, ἥτις κατὰ τὴν γνώμην αὐτῶν εἶνε ἡ λατρεία τῆς εἰκόνος τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄνθρωπος πλασθεὶς κατὰ τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ εἶνε ὁ ἀληθινὸς Θεός· δι' ἃ αὐτὸν πρέπει νὰ λατρεύωμεν. Ἡ ἰδέα δὲ τῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ λανθανούσης θεότητος συνάπτεται ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὴν προσωποποίησιν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ κατὰ τὰς Γραφάς. Ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς, θνητὸς ὢν, ἕνεκα τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ ἠξιώθη νὰ γίνῃ Θεός, πᾶς ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐπιζητήσῃ ὁμοίαν τινὰ μεταμόρφωσιν, τουτέστι πᾶς ἀνὴρ δύναται νὰ γίνῃ Χριστὸς καὶ πᾶσα γυνὴ ἁγία Παρθένας, τοῦτο δ' ἐξήρηται ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς πίστεως καὶ ἐκ τοῦ ὕψους τῆς ἀγότητος καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐκστάσεως. Ἐν τῷ ἔκρω ἐνθουσιασμῷ αὐτῶν, καθ' ὃν τελούνται μυστηριακαὶ ὀρχήσεις καὶ συμβαδίνουσιν ὑστερικὸι λυγμοί, τὸ ἅγιον Πνεῦμα καταρχόμενον μεταβάλλει αὐτοὺς εἰς θεανθρώπους.

Οἱ χοροὶ καὶ οἱ λυγμοὶ εἶνε σπουδαιότατα ἐν τῷ βίῳ τῶν ῥωσικῶν αἰρέσεων. Πρὸς τοὺς Χριστοῖς, παραδείγματος χάριν, ὁ χορὸς εἶνε ἅμα καὶ προξενεὶ ἱλιγγόν. Οὗτοι συνέρχονται εἰς τὴν

δομάτιον ἐπέχοντι τόπον προσευκτηρίου, ὅπου πάντες οἱ προτερηόμενοι κάθονται ἐπὶ θρόνῳ, εἰς τὰ δεξιὰ μὲν οἱ ἄνδρες εἰς τὰ εὐώνυμα δ' αἱ γυναῖκες. Οἱ εὐσεβέστατοι τῶν αἰρετιστῶν, οἱ καλούμενοι ἀπόστολοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, προσκλίνονται τῶν ἄλλων. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἁγίας Γραφῆς ἔπονται ψαλμοὶ, προσευχαὶ καὶ συζητήσεις περὶ θρησκευτικῶν ὑποθέσεων ἐπὶ τέσσαρας ἢ πέντε ὥρας μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ὅτε ἄρχονται οἱ χοροὶ καὶ οἱ λυγμοί. Τότε ἐγείρονται πάντες οἱ Χριστοὶ, ἀπεκδύονται ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες καὶ ἐνδύονται μακρὰ ὑποκάμισα λευκὰ καὶ περιπόδια βαμβακερὰ λευκὰ. Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνάπτουσι λαμπάδας, ἐπιστρέφουσιν ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ θέσιν καὶ ἐν χορῷ πάντες ψάλλουσι διὰ φωνῆς γοερὰς καὶ βραβεῖας ἢ λέγουσι προσευχὴν, ἐν ἣ ἐπαναλαμβάνεται ἀπαύστως ἡ ἐπιφθῶς, ἀΚύριε, κύριε, ἔλθε πρὸς ἡμᾶς ἢ καὶ δυνηθῶμεν νὰ σε λατρεύσωμεν καὶ νὰ πιστεύσωμεν εἰς σε. Ἐνθὺς ὡς λήξῃ ἡ ψῆδῆ, τινὲς τῶν αἰρετιστῶν ἐγκαταλείπουσιν ἀφῆς τὰς θέσεις αὐτῶν, σκιρτῶσι καὶ χορεύουσι. Κατὰ μικρὸν δὲ πάντες οἱ παριστάμενοι πρᾶττουσι τὸ αὐτό, καὶ οἱ μὲν ἄνδρες τάσσονται ἐν κύκλῳ, αἱ δὲ γυναῖκες περιστοιχίζουσιν αὐτοὺς σχηματίζουσαι κύκλον ὁμοκέντρον. Ἀμφοτέρω τὰ γένη περιστρέφονται ἕδοντα καὶ κροτούντα τὸ ἔδαφος διὰ τῶν ποδῶν ἐν βυθῶν, οἱ μὲν ἄνδρες νεύοντες πρὸς τὸν ἥλιον, αἱ δὲ γυναῖκες ἀντιθέτως ἢ ταχύτης τῶν κινήσεων ἀυξάνεται συνεχῶς, ἡ δὲ σφοδρότης τῶν λυγμῶν ἐπιτείνεται σὺν αὐτῇ. Ἀφῆς ἐν τῷ μεταξύ ἡ τάξις ταρχήσεται καὶ οἱ Χριστοὶ περιστρέφονται ἐπὶ τῆς θέσεως αὐτῶν ἕκαστος κατ' ἰδίαν, οἱ μὲν ἄνδρες εἰς τὰ δεξιὰ, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ μετὰ τσακύτης ταχύτητος, ὥστε εἶνε ἀδύνατον νὰ διακρίνῃ τις τὸ πρόσωπον αὐτῶν. Κατὰ τὸν χρόνον δὲ τούτον οἱ λυγμοὶ εἶνε ἐπὶ μᾶλλον θορυβώδεις· ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν πιστῶν αὐξάνεται κατ' ὀλίγον· οὔτοι τρέχουσι καὶ περιστρέφονται πανταχόθεν, καταδιώκουσι καὶ ὀλοῦσιν ἄλλήλους, πίπτουσι καὶ ἀνίστανται πάλιν ἐπαναλαμβάνοντες τὰ αὐτὰ. Ἀφῆς ἀναφωνεῖ τις, «Ἐρχεται, ἔρχεται τὸ ἅγιον Πνεῦμα!» Τότε οἱ παριστάμενοι ἐνθουσιῶντες προφητεύουσιν, ἀπαγγέλλουσι στίχους, συρίζουσι καὶ βοῶσι προξενούντες φρικτὸν θόρυβον.

Οἱ Χριστοὶ διηγοῦνται τὸν ἐξῆς μῦθον περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς αἰρέσεως αὐτῶν. Ὅτε ὁ Θεὸς κατέβη ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἡ εἰς τὸν Χριστὸν πίστις ἦτο ἐπὶ πολλὰ ἔτη διάπυρος ὑστερον ὅμως ἠλαττώθη ἐλθόντος εἰς τὸν κόσμον τοῦ Ἀντιχριστοῦ, ὅστις κατέστρεψε κατὰ κράτος τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Ἐπὶ τῶν χρόνων ἐκείνων ἐν τῷ νομῷ τῆς Κοστρόμας ἐξῆ ἀγιός τις καλούμενος Φιλίππου, ὅστις ἦτο ὅλος παραδεδομένος

εἰς τὴν μελέτην τῶν ἱερῶν βιβλίων. Ἡμέραν τι νὰ ἐμπνευσθεῖς ὑπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἔρριψε τὰ βιβλία αὐτοῦ εἰς τὸν ποταμὸν Βόλγαν λέγων, ὅτι ἡ σωτηρία δὲν ἐκείτο ἐν αὐτοῖς· κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ ἔνα σωθῆ τις πρέπει νὰ μάθῃ ν' ἀναγιώσκῃ τὸ ἐν τῷ βίβλῳ ἐκάστης ψυχῆς κεκρυμμένον βιβλίον. Ὅτε ὁ Φιλίππου καὶ οἱ ἀκούουσι αὐτοῦ συνηθροίσθησαν ἐπὶ τινος ὄρους ἔνα προσευχηθῶσιν, ἐπεφάνη εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος ἐν μέσῳ νεφῶν καὶ ἐπὶ πυρίνου ἄρματος· εἰσέδουσε δὲ εἰς τὸ σῶμα τοῦ εὐσεβοῦς Φιλίππου, ὅστις ἐγένετο τότε ὁ ζῶν Θεὸς κηρύσσων τὴν ἀληθινὴν πίστιν καὶ λέγων εἰς τοὺς πιστοὺς αὐτῷ τὰς ἐξῆς ἐντολάς: «Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεός, ὃν ἀνήγγειλαν οἱ προφῆται· μὴ ζητήσητε ἄλλον. Μὴ πίνετε, ὡ νεοί, καὶ μὴ νυμφεύεσθε· ὑμεῖς δέ, ὡ νυμφευμένοι, συνοικεῖτε μετὰ τῶν γυναικῶν ὡ μὲν ὅπως μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Φεύγετε τὰς ἀδικίας καὶ ζῆτε ἐν εἰρήνῃ πρὸς ἀλλήλους. Κρύπτετε ἐπιμελῶς τὰ δόγματα τῆς ὑμετέρας πίστεως καὶ μὴ προδίδετε αὐτὰ μηδ' ἐμπροσθεν τῆς μάστιγος, τοῦ κυρὸς καὶ τοῦ πελέκειος.»

Τὰ παραγγέλματα ταῦτα δεκνύουσιν, ὅτι ἡ ἀσκητικὴ ἀρχὴ εἶνε ἡ κρητὶς τοῦ δόγματος τῶν Χριστῶν. Ὁ ἄνθρωπος, λέγουσιν, ἔχει ψυχὴν καὶ σῶμα. Ἡ μὲν ψυχὴ εἶνε ἔργον τοῦ Θεοῦ, τὸ δὲ σῶμα εἶνε δημιούργημα τοῦ Σατανᾶ. Τὸ κρέας, ὁ καπνὸς καὶ πάντα τὰ παντοειδῆ ἐρεθιστικὰ ἀπαγορεύονται παρ' αὐτοῖς. Κατατρώγουσι τὸ σῶμα αὐτῶν διὰ τῆς νηστείας, διὰ τῶν ἀλύσεων, τὰς ὁποίας φέρουσι, διὰ τῶν θρησκευτικῶν ὀρχήσεων καὶ πολλῶν μάλιστα διὰ δεινῶν μαρτυριῶν. Τὰς ἀσκητικὰς δὲ αὐτῶν ἀρχὰς μαρτυρεῖ ἰδίᾳ ἡ θεωρία, ἣν ἔχουσι περὶ τῶν σχέσεων τοῦ ἀνδρός καὶ τῆς γυναίκος. Τὸ δόγμα αὐτῶν ἀποκρούει ἀπολύτως πᾶσαν ὕλικὴν σχέσιν, εἰ καὶ καθιεροῦται αὐτῇ διὰ τοῦ γάμου.

Ἄλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη θεωρητικῶς μόνον ἰσχύει· διότι ἡ ἀγνοῖα τῶν ἠθῶν δὲν διετηρήθη ἐπὶ πολὺ παρὰ τοῖς ζηλωταῖς τῆς αἰρέσεως ταύτης, οἵτινες ἐξέπεσαν εἰς παντοδαπὴν ἀκολασίαν. Ἡ ἀνάμιξις δὲ αὕτη τῶν φύλων οὐδὲν ἄλλο ἐμφαίνει κυρίως ἢ τὴν ἀντίστασιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν ἀγαμίαν· ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ὡσαύτως καὶ λαίψαγον ἀρχαίας εἰδωλολατρείας τῆς ἀρχαίας φυσιολατρείας, ἥτις δὲν ἐξέλειπεν ἔτι παρὰ τῷ λαῷ. Δι' ὃ ἐν ταῖς θρησκευτικαῖς τελεταῖς τῶν Χριστῶν ἡ λατρεία τῆς ἁγίας Παρθένου, ἡ τελομένη πρὸς ζῶσαν τινα γυναῖκα εἶνε πολλοῦ λόγου ἄξια.

Οὔτοι ἀπαγορεύουσιν ἁγίαν Παρθένον γυναῖκα τινὰ εὐεῖδῃ, εὐρωστον καὶ εὐφυᾶ. Ἡ γυνὴ αὕτη κατὰ τοὺς αἰρετιστὰς τούτους εἶνε ἡ προσωποποίησις τῆς θεότητος, πρὸς δὲ καὶ τὸ σύμβολον τῆς γενετήσιου δυνάμεως. Ἡ ἰδέα αὕτη ὑπομιμνήσκει ἡμᾶς τὴν ἀρχαίαν λατρείαν τῆς θεᾶς

γής ἀληθῶς ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν κλίταις προσευχαῖς οἱ Χριστοὶ δοξολογοῦσι τὴν μητέρα γῆν ταύτην ὡς αὐτὴν πολλὰκις πρὸς τὴν ἁγίαν Παρθένον. Ἡ νέα καὶ ὠραία αὕτη γυνὴ ὑποδέχεται πολλὰκις τὴν ἱεράν ἐν τῇ θρησκευτικῇ λειτουργίᾳ τῶν Χριστῶν, ὅταντες γονυπετοῦντες ἀπαύξονται καὶ δοξάζουσι αὐτήν. Παρατηρητὴς τις περιγράφει τὴν τελετὴν τῆς μεταλήψεως παρὰ τοῖς Χριστοῖς ὡδε: « Ἐκλέγουσι νέαν τινὰ κόρην ὠραίαν, ἥτις λαμπροφρούσα ἔγεται εἰς ὑπόγειόν τι οἶκον. Μετὰ μίαν δὲ ὥραν αὕτη ἐξέρχεται φέρουσα πεμνοπρεπῶς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δίσκον περιέχοντα σταφίδα· προσπελάζουσα δὲ πρὸς τοὺς συνηθροισμένους πιστοὺς ψάλλει τρεῖς προσευχὴν τινα καὶ διανέμει ὑστερον εἰς ἕκαστον βῆμα σταφίδος, ἥτις ἀνεκλήρωτο τὸ ἀντίδωρον».

Δυνάμεθα ἐν παρόδῳ νὰ εἰπωμεν, ὅτι ἡ γυνὴ ἐπωταγωνίστησεν ἐν τῇ κινήσει τῶν ἐν Ῥωσίᾳ αἱρέσεων. Ὑπάρχουσι αἱρέσεις, ἐν αἷς αἱ γυναῖκες εἶνε πολυπληθέστεραι τῶν ἀνδρῶν· ἄλλαι δὲ ἰδρυθῆσαν μόνον ὑπὸ γυναικῶν. Ὁ λόγος τούτου εἶνε, ὅτι αἱ γυναῖκες τοῦ λαοῦ δυστυχοῦσαι μάλλον ἢ οἱ ἄνδρες ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ οἰκογενείᾳ εἶχον εὐλογοιτέρας ἐκείνων ἀφορμὰς ἵνα φύγῃσι τὸν κόσμον ταύτου· πλὴν δὲ τούτου ἡ Ῥωσίς ἔχει εἰς πάντα ἴσῃ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτοβουλία. Ὅπως ἐν τῇ εὐπαιδευτῇ κοινωνίᾳ, ἡ καὶ ἡμῶς Ῥωσίς ἀπεδέχθη δικαῆς ὑπέρμαχος τῆς ἐλευθερίας, τῆς παιδείας καὶ τῶν νεωτερισμῶν παρὰ δὲ τῷ λαῷ ἡ γυνὴ μετέσχε δραστηρίως τῆς θρησκευτικῆς κινήσεως. Ἡ ἡμεῖς αὕτη ἐξερχήν ἴδμε ἐπὶ τινῶν κρίσιμων περιστάσεων τοῦ βίου τῶν Ῥώσων. Ὅτῳ πρὸ τριάκοντα ἐτῶν λήγοντος τοῦ δουλείου χρόνου ἐν τῇ μέσῃ Ῥωσίᾳ ἀνεφύη εἰς τὰς γυναῖκας δεινὸς θρησκευτικὸς ἐνθουσιασμός. Γυναῖκες τοῦ λαοῦ, πρεσβυτίτιδες καὶ νέαι, ἐγκατέλιπον τοὺς οἴκους αὐτῶν καὶ ἀπήρχοντο εἰς τὰς ἐρημίας. Ἀπειτάσσοντο τῷ γάμῳ, ἀνεγίνωσκον τὸ εὐαγγέλιον, ἔψαλλον ὕμνους θρησκευτικούς, ἀπέτρεπον τοὺς χωρικούς ἀπὸ τῆς ὁρθοδόξου ἐκκλησίας, ἐδίδασκον τὰ τέκνα τὴν ἀνίγνωσιν καὶ διένεμον βιβλία παρὰ τῷ λαῷ προπαρασκευάζουσαι τὴν θρησκευτικὴν κίνησιν.

Ἡ αἵρεσις τῶν Χριστῶν ἐγέννησε παντοίους αἱρετιστάς, ὅστινες εἶνε γνωστοὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἀκρωτηριασταί. Οὗτοι ἔχουσι τὰς αὐτὰς ἠθικὰς ἀρχάς, τὰ αὐτὰ δόγματα, τοὺς αὐτοὺς ἐκκλησιαστικούς τύπους καὶ τὸν αὐτὸν μυστηριακὸν χαρακτήρα ὡς οἱ Χριστοί. Διαφέρουσι δὲ ἀπ' ἀλλήλων αἱ δύο αὐταὶ αἱρέσεις κατὰ τοῦτο, ὅτι οἱ ἀκρωτηριασταὶ πεποιθότες, ὅτι οὐδὲν παράγ. γέλυμα ὄσον αὐστηρὸν καὶ ἂν εἶνε, ἴδνεται νὰ διασώσῃ τὴν ἀσκητικὴν ἀρχὴν καὶ τὴν καθαρότητα τῶν ἡθῶν, οὐδὲ νὰ καταστῆλῃ τὰς φυσικὰς χρεῖας τοῦ ἀνθρώπου, καταφεύγουσιν εἰς τὸν ἀκρωτηριασμὸν τοῦ σώματος, ἵνα γίνωσιν ἐγκρα-

ταῖς τῆς σαρκὸς καὶ σώσωσι τὴν ψυχὴν αὐτῶν. Μεσοῦσης τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος τὸ σύστημα τοῦτο ἐλαβε μεγάλην ἐπίδοσιν. Ἐκατοντάδες χωρικῶν τῆς μέσης Ῥωσίας παρασυρόμενοι ὑπὸ τοῦ θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἠκρωτηρίαζον ἑαυτούς καὶ τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῶν ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδιά. Προηγείτο δὲ πάντοτε τῆς βιαίας ταύτης πράξεως, ἥτις ἐγένετο ἐπὶ ψυχικῇ σωτηρίᾳ, ἰδιόχουσα τις καταστάσις τῆς ψυχῆς, οἷον ὁ ἄνθρωπος παρεδίδοτο εἰς τὰς προσευχὰς καὶ εἰς τὴν νηστείαν, διετιθετο δυσπρόσπῳ καὶ δυσπίστῳ πρὸς πάντα τὰ περὶ αὐτῶν, ἐπίθει τέλος τὴν ἐρημίαν καὶ ἐρρόντιζε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τινὰ μονήν.

Ἐν τινι δικῇ, ἐν ἣ κληρονομοῦντο ἀκρωτηριασταὶ τινες, εἰς τούτων, ὁ χωρικός Βρουμίνης, διηγῆθη πῶς προήχθη νὰ δεχθῇ τὴν ἐκτομήν. Πρῶτον ἤρξατο αἰσθανόμενος κόρον πρὸς τὸ κρέας καὶ ἔζη μεμονωμένος ἐν νηστείᾳ· μετὰ δὲ ταῦτα θελήσας νὰ εἰσέλθῃ εἰς τινὰ μονὴν ἐμποδίσθη ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ. Παραδεδομένος δὲ ὅλος ἐπὶ τὸν διαλογισμὸν τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας οὐδὲν ἄλλο ὄνειροπόλοι ἢ θυσίας καὶ ἔργα εὐσεβείας. Ἡμέραν τινὰ περιπατῶν ἐν τῷ δάσει εὐραν ὁδοιπόρον τινὰ, μοναχόν, ὅστις παρεκάλεσε νὰ ἰδηγῆσθαι αὐτὸν μέχρι τῆς μεγάλης ὁδοῦ. Καθ' ὁδὸν ὁ Βρουμίνης ἀνεκοίνωσε πρὸς αὐτὸν τὰς θλίψεις αὐτοῦ καὶ τὰ ὄνειροπολήματα. Ὁ ὁδοιπὸρος ἀκούσας αὐτοῦ ἐπισταμένως εἶπεν, « Ἄν θέλῃς νὰ σωθῆς, πρέπει ν' ἀποκτείνῃς τὴν σάρκα.» Ὁ Βρουμίνης συνήνεσε τότε νὰ ζητήσῃ ἀπαλλαγὴν διὰ παντὸς ἀπὸ τῆς σαρκός, ἥτις ἐγένετο ἐκπαδὼν τῆς ψυχικῆς αὐτοῦ σωτηρίας. Τότε ὁ μοναχὸς ἐν συνεδίᾳ τινὶ τῶν αἱρετιστῶν ἀκρωτηριασῶν αὐτὸν ἐγένετο ἄφαντος καὶ ἐγκατέλιπεν αὐτὸν αἰματόρροτον καὶ ἀναίσθητον. Ὁ Βρουμίνης κατὰ τὴν πρώϊαν μόλις ἠδυνήθη νὰ συνέλθῃ, ἀποκομισθεὶς εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ οἰκίαν· ἐγένετο δὲ τότε φανερόν, ὅτι ὁ αὐτὸς μοναχὸς εἶχεν ἀκρωτηρίασῃ πλείονος τῶν δέκα ὀκτώ, ὧν οἱ πλείστοι ἦσαν παιδιά.

Ἡ αἵρεσις τῶν ἀκρωτηριαστῶν οὕσα ἐκ τῶν μάλιστα ἐπικινδύνων καὶ καταδικωμένων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως περιβάλλεται ὑπὸ τοσοῦτων μυστηρίων ὥστε, ἂν καὶ ὑπάρχῃ ἀπὸ πολλοῦ ἤδη χρόνου καὶ παρέτχεν ἀφορμὴν εἰς πλείστας δικῆς, μόλις γινώσκομεν ἀσαφῆ τινα περὶ τῶν δογμάτων καὶ τῆς διαδόσεως αὐτῆς. Ἐπὶ τῶν προσφάτων ἐτῶν συνέβησαν συχναὶ δίκαιαι πολλαγαὶ τῆς Ῥωσίας κατὰ τῶν αἱρετιστῶν τούτων. Ἐν ἔτει 1868 συνέβη ἐν Μορσάνσκῃ ἡ διαδόχτος δικη τοῦ πλοῦτου ἐμπόρου Πλοτιτζίνου, ὅστις εἶχε πολλὴν δύναμιν ἐν τῷ ἐκείνῳ δήμῳ. Πλούσιος ὢν οὗτος· καὶ εὐημερῶν κατὰ τὰς ἐμπορικὰς αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις ἔλεγεν ἑαυτὸν ὁρθόδοξον. Ἴδρυν ἐκκλησίας καὶ φκοδόμει νοσοκομεῖα καὶ βρεφοκομεία

ἢ εἰς τοὺς υιοθετούμενους, ἀλλὰ πρὸς τῇ ἐπαγγελίᾳ τῆς οὐρανοῦ μακαριότητος μεταχειρίζονται ἐν ἀνάγκῃ καὶ τὴν δωροδοκίαν καὶ τὰς ἀπειλὰς, δὲν ὀνοῦσι δὲ νὰ καταφεύγῳσιν ἐνίοτε καὶ εἰς τὴν βίαν. Ἐνίοτε τῶν μεγάλων ἐμπορικῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων δύνανται νὰ προσλαμβάνωσι παρ' ἑαυτοῖς πλῆθος ἀπόρων ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν καὶ νὰ προσηλυτίσωσιν αὐτοὺς εἴτε διὰ τῆς βίας εἴτε διὰ τῆς παθοῦς. Οἱ ἀκρωτηριασταὶ ἐπιζητοῦσι πρὸ πάντων τὸν προσηλυτισμὸν τῶν παιδιῶν ἐμπνέοντες εἰς αὐτὰ ἐξ ἀπαλῶν ὀνύγων τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγκρατείας τῶν ἡδονῶν. Παρατηρήθη δὲ, ὅτι οὗτοι ἔχουσι μεγίστην δύναμιν παρὰ τοῖς ζήλωταῖς αὐτῶν καθιστῶντες αὐτοὺς οἰανὴ αὐτόματα ὑποχείρια καὶ καθωσιωμένα εἰς τοὺς ἰδίους αὐτῶν κυρίους. Τὸ ἐπὶ τινὰ χρόνον μετὰ τῶν ἀκρωτηριαστῶν συνοικῆσαν παιδίον ἐμπορεῖται τοσοῦτον βελτίως τοῦ πνεύματος τῆς αἰρέσεως ὥστε οὐδεμίαν νοθεσίαν εἶνε ἱκανὴ ὅπως ἀναγκάσῃ αὐτὸ ν' ἀποκλύψῃ τοὺς θεσμούς αὐτῆς καὶ νὰ προδώσῃ τοὺς κυρίους αὐτοῦ. Ἐν τῷ δικαστηρίῳ οἱ αἱρετισταὶ οὗτοι ἴστανται ἄναυδοι ἢ δεικνύουσι δεξιότητα ἀξίαν ἀληθινῶν ἐνθουσιαστῶν. Ἡ δύναμις δὲ τῶν ἀκρωτηριαστῶν εἶνε τοσοῦτον μεγάλη, ὥστε παιδία δώδεκα ἢ δέκα τεσσάρων ἐτῶν ἠκρωτηρίασθησαν ἀπ' ἑαυτῶν. Ὁ ἀκρωτηριασμός γίνεται κατὰ διαφόρους τρόπους, οὓς κρίνομεν ἀνάξιον νὰ περιγράψωμεν ἐνταῦθα.

(Ἔπειτα τὸ τέλος.)

ΔΟΜΙΝΙΚΟΣ ΚΙΜΑΡΟΖΑΣ

(Διήγημα γερμανικόν)

Τὴν ἑσπέραν τῆς 30 Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1791 τὸ δικάσιμον ἑάστρον τῆς Βιέννης εἶχε τόσον πληρωθῆ κόσμον ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε. Ἡ αὐστριακὴ ἀριστοκρατία ἐπλήρωσε τὰ θεωρεῖα, οἱ πολῖται διεφιλονείκουν θέσιν ἐν τῇ πλατείᾳ, ἡ δὲ λαὸς ἐθυσίαζε καὶ τὸ τελευταῖον αὐτοῦ φλυῆριον διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἐκτακτὸν ἐκείνην πκράσταν. Ὁ αὐτοκράτωρ Λεοπόλδος ἔμελλεν ἐπίσης νὰ ἔλθῃ, δι' ὅλων τῶν θεατῶν τὰ βλέμματα ἐστρέφοντο ὅτι μὲν πρὸς τὸ αὐτοκρατορικὸν θεωρεῖον, ὅτι δὲ πρὸς τὴν σακηνήν, ἥς τὴν αὐλαίαν ἀνυπομῶνον νὰ ἴδωσιν αἰρομένην.

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην περιστάνετο κατὰ πρώτην φορὴν νέον μελόδραμα ξένου μουσουργοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ εἶχε καλέσῃ ἐξ Ἴταλίας καὶ τὸν ὁποῖον εἶχε διορίσῃ ἀρχιμουσικὸν αὐτοῦ.

Ὁ μουσουργὸς οὗτος ἐκαλεῖτο Δομνίκος Κιμαρόζας, τὸ δὲ μελόδραμά του: Ὁ μυστικὸς γάμος.

Ἐν τῇ αὐτῇ ὁ ξένος οὗτος θεωρεῖτο ἀνώτερος ὅλων τῶν μουσικῶν, ἀνώτερος μάλιστα τοῦ Μόζαρτ. Ἄλλ' οἱ πλείστοι Βιεννῆσιοι, παρασυρόμενοι ὑπὸ τῆς ἐμφύτου αὐτῶν καλαισθητικῆς διὰ

ἢ ἐν τῷ κρυπτῷ ἐκέρυττε τὸν ἀκρωτηριασμὸν. Νύκτα τινὰ ἡ ἄστυνομία εἰσελθοῦσα εἰς τὰς πέντε οἰκίας τοῦ Πλοτιτζίνου, κειμένας ἐπὶ τῆς καλλίστης πλατείας τῆς πόλεως, ἀνηρέυνησεν αὐτὰς μετὰ πολλῆς ἀκριβείας. Εὐρέθησαν ἐν αὐταῖς δύο ἐκατομμύρια φράγκων καὶ συνελήφθησαν τεσσαρῆκοντα ἄνθρωποι, ὧν ἐννέα γυναῖκες, αἵτινες κατόικουν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πλοτιτζίνου καὶ διετηροῦντο ὑπ' αὐτοῦ. Πάντες οὗτοι πλὴν τοῦ Πλοτιτζίνου ἦσαν ἐκτομίαι. Ὑπὸ δὲ τὴν οἰκίαν εὐρέθη ἐπιβόρῳν καλλάριον ἔχον σιδηρᾶν θύραν ἐνθα οἱ προσήλυτοι ἐκόντες ἢ ἄκοντες ἠκρωτηρίαζοντο. Ἐνταῦθα αἱ φωναὶ δὲν ἠκούοντο ὑπὸ τῶν ἔξω, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν τραυμάτων ἀποθνήσκοντες ἐθάπτοντο. Ἐν ἔτει 1817 προσήχθησαν εἰς τὸ δικαστήριον τῆς Μόσχας εἰκοσι καὶ ὀκτὼ ἀκρωτηριασταί, ὧν οἱ ἀρχηγοὶ ἦσαν ἐκ τοῦ ἐμπορικοῦ οἴκου Κουρδίου. Τῷ δὲ 1876 ἐκλήθησαν εἰς τὸ ἐν Κριμαίᾳ δικαστήριον τῆς Συμφεροπόλεως ἑκατὸν τριάκοντα τοιοῦτοι αἱρετισταί, ἐργάται, πλούσιοι ἐμποροὶ καὶ ἄλλοι τῆς μέσης τάξεως. Οἱ ἡμίσεις τούτων καὶ ἐπέκεινα ἦσαν γυναῖκες, ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς παιδιά ἐχοντα ἡλικίαν δέκα καὶ δέκα πέντε ἐτῶν. Πάντες δὲ καταδικάσθησαν κατὰ τοὺς ρωσικοὺς νόμους εἰς ὑπερορίαν ἐν τῇ ἀνατολικῇ Σιβηρίᾳ, στερηθέντες πάντων τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῶν.

Οἱ ἀκρωτηριασταὶ εἶνε πολυπληθεῖς ἐν ταῖς μεγάλας ἐμπορικαῖς ἀγοραῖς, οἷον ἐν Μόσχῃ, ἐν Πιτρούπολει, ἐν Ὀδησσῷ, ἐν Σαρατόβῃ, ἐν Ἰακχῷ τῆς Βασσαραβίας καὶ ἐν Σιβηρίᾳ, ὅπου ἐζορίζονται μάλιστα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως. Εἶνε γνωστοὶ διὰ τὰς μεγίστας αὐτῶν περιουσίας, αἱ δὲ μεγάλα πόλεις χρησιμεύουσιν αὐτοῖς ὡς ἐστὶ τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὡς συναγωγὰ τῶν ἰσχυρότων παρ' αὐτοῖς ἑταίρων καὶ τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν ὁδηγῶν. Οὗτοι ἐρχονται εἰς ἐπιμύδιον πρὸς τοὺς διεσπαρμένους αὐτῶν διαπύτας, ἀποπέλλουσιν εἰς αὐτοὺς χρηματικὰ βοηθήματα καὶ μανθάνουσι πάντα τὰ εἰς τὴν αἵρεσιν αὐτῶν ἀφορῶντα. Διὰ τοῦτο οἱ ἀκρωτηριασταὶ σπανίως καταφεύγουσιν εἰς τὸ ταχυδρομῖον, προτιμώντες ἀντὶ τούτου νὰ μεταχειρίζονται ἰδίους κομιστάς ἐπιστολιῶν καὶ παρρηγιῶν, ὅστινες μεταβιβάζουσιν εἰς διαφόρους τόπους, καὶ μεταδίδουσιν ἐπὶ στόματος τὰς ἀναγκαῖας ἀγγελίας.

ΤΟΜΟΣ ΚΑ' — 1886

τήν μουσικήν καὶ ὑπὸ φιλοπατρίας δὲν παρεδί-
χοντο τὴν κρίσιν ταύτην. Αἱ μουσικαὶ κρίσεις αὐ-
τῶν ἐξεδηλοῦντο εἰς Ουκρυμμένον τοῦ Γλύκ, σέβας
τοῦ "Αὐδὴ καὶ ἀγάπην τοῦ Μότσαρτ, ἤθελον δὲ
αὐτοὶ οἱ ἴδιοι νὰ κρίνωσι τὴν ἄξιαν τοῦ ξένου
τούτου, ὅστις ἠπέβλεπε νὰ ἀμικρῶσιν τοὺς δόξαι-
σαντας τὸ γερμανικὸν ἔθνος ἄνδρας. Ἐκ τούτου
λοιπὸν ἐρυκόμενοι ἐσπευσαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὴν
πρώτην παράστασιν τοῦ Μουσικοῦ γάμου.

Ὁ αὐτοκράτωρ εἰσῆλθε. Δροσερὰ ὡς ἐαρινὴ
ἀνὰ ἡ εἰσχωρῆ ἀιτηρεὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ
θεάτρου. Ἡ αὐλαὶ εἰσέρχεται, ὅτε δὲ ἡ νεκρὰ
Καρολίνα προχωρεῖ μετὰ τοῦ μουσικοῦ αὐτῆς
μνηστήρος, καὶ ἀμφοτέροι ἄδουσι τὴν ὠραίαν
διωδίαν: *Αγαπητέ, ἀγαπητέ, μὴ ἀμφισβῆσαις,*
πᾶσι πρόληψις ἐξαλείφεται, καὶ τὴ σκυθρωπὴ
πρόσωπον φαιδρόνεται. Ἐπειτα ἔρχεται ὁ πα-
τήρ Ἰερώνυμος, ὑπερήφανος ἐκ τῆς ἐλπίδος ὅτι
ὄχ κάμῃ γαμβρὸν τοῦ πρίγκιπα, καὶ ἄδει τὸ
θριαμβευτικὸν του ἔσμα: *Ἀκούσατε, ὅλοι ἀ-*
κούσατε, εἴτα ἡ ἐρώσα θεία Φιδάλμα καὶ ἡ φι-
λοκαίμων Ἐλιζέττα καὶ ὁ εὐθυμὸς κόμης, τό-
τε δὲ φαίνεται ὅτι ἡλικιὴ τις ἀκτὶς ἐπιχύνεται
ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας ὄλων. Μειδιῶμα εὐχαι-
στήσεως πλανᾶται ἐπὶ χειλέων μὴ μειδιασάντων
πρὸ πολλοῦ, καὶ πλείστοι ἐνθουσιώδεις ὅπαδοὶ τῆς
μουσικῆς τοῦ Μότσαρτ τέρπονται, ὡσεὶ νὰ ἤκουον
μουσικὴν τοῦ μεγάλου ἐκείνου μελοποιῦ.

Ἄλλ' οὐδεὶς ἀκρατῆς εἶχε τόσον μαγευθῆ ἐκ
τῆς ζωηρᾶς, χαριστάτης καὶ φιλογέλου ἐκεί-
νης μουσικῆς, ὅσον μικρῶσμος τις ἰσχυρὸς ἀνὴρ,
φορῶν κοσμίαν φαίαν ἐνδυμασίαν καὶ καθή-
μενος εἰς τὴν γωνίαν ἐνὸς θεωρείου. Οὗτος μετὰ
βαθείας προσοχῆς παρηκολούθει ἐκάστην συμφο-
νίαν, ἐκάστην μελωδίαν, τὸ δὲ ἀπαστρέπτου
βλέμμα του ἐμαρτύρει τρανᾶς τὴν κατέχουσαν
αὐτὸν συγκίνησιν.

Ὅταν ἡ παράστασις ἔληξε καὶ ὁ αὐτοκρά-
τωρ ἔδωκε τὸ σημεῖον τῶν χειροκρατήσεων αἰτι-
νες ἐξερχόγησαν εὐθὺς εἰς ὄλον τὸ θεάτρον, οὐ-
δεὶς ἐχειροκρότησε μετὰ περισσοτέρας παραφορᾶς
μεθ' ὅτης ὁ μικρῶσμος ἐκείνος ἀνὴρ.

Ὁ ἡγεμὼν ἀνεχώρησε μετὰ τῆς ἀκολουθίας
του, τὸ πλῆθος τὸν ἐμιμήθη, μεταξύ δὲ τῶν φιλο-
μόλων οἵτινες εἶχον παρασταθῆ εἰς τὴν ἐπίσημον
ἐκείνην παράστασιν, πλείστοι ἔλεγον ὅτι ἀκλήθως
ὁ Ἴταλὸς αὐτὸς εἶναι οἰονεὶ ἀδελφὸς τοῦ ἀγαπη-
τοῦ μας Βόλφραμ Μότσαρτ.

Ὁ ἦρωας τῆς ἀξιωματικῆς ταύτης ἐσπέρας
ἐκ τῶν τελευταίων ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ θεάτρου
ὅπου ἠτλήθη φλογερᾶτάτας συγκινήσεις. Καθ' ἣν
στιγμὴν διήρχετο τὸν διάδρομον, ἐνθα λυχνία
τις ἔριπτεν ἀμυδρὸν μόνον φῶς, περιεπτύχθη τις
ἀφῆρας αὐτὸν καὶ τὸν ἐσφιγξέ σπασμωδικῶς.

Ἦτο ὁ μικρῶσμος ἐκείνος ἀνὴρ ὁ ὁποῖος ἤθε-
λεν οὕτω νὰ τῷ ἐκδηλώσῃ τὸν ἐνθουσιασμόν του.

— Δὶν δύναμι καὶ καταστῆλω, τῷ εἶπε, τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ σᾶς ἐναγκαλισθῶ! εἰμι καὶ
ἐγὼ ὀλίγον μουσικὸς καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ μου-
σικὴ τὴν ὄποιαν ἤκουσα ἀνέβλυσεν ἐκ τῆς καρ-
δίας μου καὶ ἔτι τὴν ἔχου συνθέσῃ ἐγὼ ὁ ἴδιος.

— Ἐὐχριστῶ! εὐχαριστῶ! Ἄλλὰ πῶς εἰσῆ-
λοιπὸν; ἀνέκραξεν ὁ νέος ἀρχιμουσικός, σὺραν τὸν
ἄγνωστον Ουκρυμμένον αὐτοῦ εἰς τὴν ἑδρὴν, καὶ πε-
ριέργως ἐξετάζων, εἰς τὴν λάμπην ἐνὸς φανοῦ, ὡ-
χρὸν πρόσωπον καὶ δύο παραδόξους ὀφθαλμούς.

— Βραδύτερον, ἀπεκρίθη ὁ μικρῶσμος Ουκ-
ρυμμένῃ του, ὄχ μάλιστα ποῖος εἰμι. Ἐνερση-
θητε μόνον, σᾶς παρακαλῶ, νὰ ἔβωμεν ἐδῶ εἰς
αὐτὸ τὸ καπηλεῖον καὶ νὰ συνομιλήσωμεν ἐπ' ὀ-
λίγης στιγμᾶς. Ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ μάθω τὴν ἱ-
στορίαν σας καθὼς καὶ τὴν τοῦ Μουσικοῦ γάμου.

Οὕτω πως ἐμικλῶν καὶ τερτίζων ἔπειτα φημά-
τιον τοῦ νέου μελοδράματος, ὁ ἄγνωστος συμπα-
ρέσυρε τὸν Κιμαρόζαν. Μετ' ὀλίγον ἀμφοτέροι ἐ-
κλήθητο εἰς τι ἥσυχον δωμάτιον ἐνὸς καπηλείου
ἐμπροσθεν τραπέζης ἐφ' ἣς ὑπῆρχον δύο ποτήρια
περιέχοντα ποῦντες, καὶ συνομιλοῦντες ἀμφοτέρω
οἰκείως.

Βλέπων τις αὐτοὺς οὕτως εὐθῆμως καὶ φιλικῶ-
τατα συνδιαλεγόμενος ὄχ τοὺς ἐξελάμβανεν ὡς
ἀδελφούς. Ὁ Ἴταλὸς εἶχεν ὅπως καὶ ὁ νέος φι-
λος του Γερμανὸς εἰλικρινῆ φυσιογνωμίαν, λεπτὴ
χαρακτηριστικὰ, κόμην ἐφ' ἣς ἐπιμελῶς ἦτο ἐρ-
μιμμένη πιπύλη, καὶ τὴν αὐτὴν τῶν κινήσεων
ζωηρότητα. Ἄλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ τούτου διέφερον
τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἄλλου, διότι τοῦ μὲν Κιμαρό-
ζα ἦσαν μελανοὶ καὶ σπυθηροβόλοιντες, τοῦ δὲ
μικρῶσμου Γερμανοῦ κυανοὶ καὶ γλυκοῖς. Ἰσχυ-
ρῶς ὀφθαλμοὶ παράγοντες ἐφ' ἡμῶν ἀποτέ-
λεσμά ἔμεινον πρὸς ἐκείνου τοῦ ἡλίου ἐπὶ τοῦ ἀγάλ-
ματος τοῦ Μέρωνος. Διὰ τοῦ μαγικοῦ αὐτῶν
φωτὸς εἰσδύουσαν ἐντὸς τῆς ψυχῆς μας καὶ ἐξ-
γειροῦσι μυστηριώδεις σκέψεις καὶ τερπνὰς ἁρ-
μονίας. Εὐτυχῆς ὁ ἐκ Θεοῦ τυχὼν τοιούτων ὀφθαλ-
μῶν! Εὐτυχῆς ὁ θεωρῶν τούτους!

Ὁ μικρῶσμος ἐκείνος ἀνὴρ εἶχε τοιούτους
Ουκρυμμένους ὀφθαλμούς. Θεληθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ὁ Κι-
μαρόζας τῷ διηγείτο τὴν ἱστορίαν του, ἱστορίαν
ἄλλως παράδοξον.

Εἰς τὸ φαιδρὸν αὐτοῦ μελοδράμα *Ὁ μουσικὸν*
γάμος ὁ διδάσμος μουσουργὸς παρενέβαλε τινὰς
τῶν θλιβερωτέρων ἀναμνήσεων τῆς νεότητός του,
ἔθεσεν ὄνομα βαθύτατα ἐγκεχαργμένον ἐν τῇ
καρδίᾳ του, ἔρριπεν ἀντὶ ἀνθίων τὴν ζωηρὴν
μουσικὴν του ἐπ' ἐνὸς τάφου.

Ὁ Δομίνικος Κιμαρόζας, γεννηθεὶς ἐν Νιαπό-
λει τῷ 1753, ἦτο υἱὸς πτωχοῦ ἐμβλαδοποιῦ. Νεο-
ρὸς ἔτι ἐστερῆθῃ τῆς μητρὸς του, ἦτις τῷ ἀπέ-
κρυπτε τὰς ἀθλιότητας τῆς θέσεώς της διὰ τῆς
λεπτῆς φιλοστοργίας της. ἠναγκάσθη ἀπὸ μι-
κρῆς ἡλικίας νὰ μάθῃ τὴν τέχνην τοῦ ἐμβλαδο-

ποιῦ. Ἄλλ' ἐπὶ τοσοῦτον ἀδέξιός καὶ βάλυμος
ἐρῆθη εἰς τὴν τέχνην ταύτην, ὡστε ὁ πατήρ του
ἀπεράσισε νὰ τῷ μάθῃ ἕτερον ἐπάγγελμα, καὶ
διὰ τοῦτο τὸν ἔθεσεν ὡς μαθητευόμενον παρὰ
τινι πλουσίῳ ἀρτοποιῷ, Ἰερώνυμῳ τῷ ὄνομαι.

Ἦτο δεκατετραετής τότε καὶ λίαν ὠραῖος.
Ὁ δὲ πανουργὸς Ἰερώνυμος, βλέπων αὐτὸν τό-
σον ὠραῖον καὶ τόσον βραδύνον, τὸν ἔστειλε νὰ
πώλῃ εἰς τὰς ἑδρὰς ἄρτους, βέβαιος ὢν ὅτι ἡ
ὠραιότης του ὄχ προσεέλκουε πολλὰς πελάτιδας.
Ἡ ἰδέα αὕτη ἦτο λίαν εὐτυχῆς, δι' ὃ ὁ ποιητὸς
ἀρτοποιὸς ἐδικαιοῦτο νὰ περιμένῃ πολλὰ κέρδη.
Δυστυχῶς ἔμεινε ὁ χαρῆς αὐτοῦ ἐπίκουρος δὲν
εἶχεν ὄρεξιν διὰ τὸ νέον αὐτοῦ ἐπάγγελμα τοῦ ἀρ-
τοποιοῦ ὅπως καὶ διὰ τὸ τοῦ ἐμβλαδοποιῦ. Ἄν-
τι νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ἐπλα-
νότο εἰς τὰς ἑδρὰς καὶ τὰς πλατείας τῆς Νεα-
πόλεως, ἐνὶ λόγῳ ὅπου ἤθελεν, ἰστάμενος ὡς ἄκτις
ἤκουε καθαρῶδῶν τινῶν, ἢ μουσικοῦ ὄργάνου ἤχου
ἢ ἔσμα πλάνητος ἀοιδοῦ.

Ὁ Ἰερώνυμος τότε ψευθεὶς τῶν ἐλπίδων του
τῷ ἔδωκεν ἕτερον ὑπηρεσίαν τῷ ἀνέθεσε τὴν καθ' ἑ-
κάστην πρωίαν μεταφορὰν τῶν ἄρτων εἰς τοὺς
μεγάλους οἴκους τῆς συνοικίας του. Τὴν ἐργασίαν
ταύτην ἀκριθῶς ἐκαμνεν, ὁ δὲ φιλάργυρος Ἰερῶ-
νυμος καθ' ἑκάστην ἐλάμβανεν ὑλόκληρον τὸ τί-
μημα αὐτῶν. Ἄλλὰ παρεστῆρησεν ὅτι ὁ νεαρὸς
ὑπάλληλός του ἐβράδυνε πολὺ εἰς τὴν εὐκαλον
ταύτην διανομήν, δι' ὃ ἠθέλησε νὰ μάθῃ τὴν
αἰτίαν τῆς βραδύτητος ταύτης.

Πρωίαν τινὰ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου, ὁ ἀρτο-
ποιὸς, θέσας ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Δομίνικου τὸ σύ-
νθηες φορτίον του, τὸν ἠκολούθησε κυρτίως. Μετ'
ὀλίγον εἶδεν ὅτι εἰσῆλθεν ἐν τινι πλησίον ὁδῷ
καὶ συνομιλεῖ μετὰ τινος βρακενδύτου παιδιοῦ,
περιμένουτος αὐτόν.

— Νά, τῷ εἶπε ταχέως ὁ Δομίνικος, πάρε τὸ
πρόγευμά μου, νὰ καὶ τὰ φομικὰ ποῦ ὄχ μοιρά-
της εἰς τὰ σπιτικὰ ποῦ σου ἔδειξα. Πάρε τὰ
χορμάτα καὶ φέρε μού τα.

Ὁ παῖς ἀπῆλθεν, ὁ δὲ Δομίνικος διηρυθύνθη
πρὸς ἕτερον μέρος καὶ εἰσῆλθεν εἰς τινὰ μεγάλην
οἰκίαν. Ὁ ἀρτοποιὸς ὤρμησε κατόπιον του.

— Ποῖος κἀθῆται ἐδῶ; ἠρώτησε λαζαρόνον
καθήμενον ὀκλαδῶν πλησίον τῆς θύρας.

— Ὁ κύριος Ἀπρίλης, ὁ περίφημος τραγου-
διτής.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούετο ἀρμονι-
κωτάτη γυναικεῖα φωνή.

Κατὰ τὴν πρωινήν ἐκείνην ὥραν νεανίης δια-
κεκρίμενης οἰκογενείας ἤρχετο ἐκ τοῦ κομψοῦ
μεγάρου της, ὑδηνουμένη ὑπὸ τῆς θέας της ἰνα-
κούση μαθήματα παρὰ τοῦ διατήμου Ἀπρίλη.
Δεκαπενταετὶς μόλις, ὀρρανή, πλουσία, εὐφρῆς,
χαριστάτη καὶ ὠραιοτάτη, ἡ κόμησσα Καρο-
λίνα περιεκυλοῦτο ὑπὸ πληθῆος λατρευτῶν,

τοὺς ὀπίλους γελῶσα ἀπεμάκρυνεν ἀπ' αὐτῆς.
Εἰς μόνος συγγενῆς της, πλήρης φιλοφρονήσεων
καὶ ἐπιτηδεύσεων, εἶχε τὴν προνόμιον νὰ κάθηται
ὀλίγας στιγμὰς πλησίον της καθ' ἑκάστην. Τῇ
προσέφερεν ἀνθοδέσμην, ἠπτάζετο μετὰ σεβα-
σμοῦ τὴν χεῖρά της, ἐκείνη δὲ ἀνυπομῶνει μέχρι
τῆς ἀναχωρήσεώς του, διότι ἀπεστρέφοτο πάντα
καταναγκασμὸν καὶ ἠξίου νὰ ἀρνήηται ἐλευθέρω
εἰς τὰς ἰδιοτροπίας της. Ἐν τῇ ἀθήρᾳ ἀλλὰ ζω-
ηρᾶ καὶ φιλοπαίγμονι συχνάκις δὲ ἰδιοτρόπῳ ὀλί-
γον εὐθυμῆ αὐτῆς, μεγάλως ἠρέσκετο νὰ παίξῃ
μετὰ τῆς εὐειδοῦς θαλαμηπόλου της Ἐλιζέττας,
νὰ τρέχῃ εἰς τὸν κήπον ὡς παιδίον, ἐνίοτε δὲ
νὰ ἐξέρχεται τὸ ἐσπέρας ματημωμένη μεθ'
ἐνὸς ὑπηρέτου καὶ νὰ πλανᾶται τῆδε κἀκείσε
ἀνὰ τὰς ἑδρὰς, καὶ τοι ἦτο τόσον δειλῆ, ὡστε
ἐτρόμαζεν ἂν ἤκουε πλησίον της τραχεῖαν
φωνήν.

Ἡ θεία της κόμησσα Φιδάλμα ἐπεθύμει νὰ
συναιεσῇ τέλος νὰ ἐκλέξῃ ἡ ἀνεψιὰ της σύζυ-
γον μετὰ τῶν πολυκαθίμων μνηστήρων της,
ἀλλ' οὐδαμῶς ἐπεθύμει νὰ τῇ ἐπιβάλλῃ τὴν θέ-
λησίν της, οὐδαμῶς ἐπίσης ἠνώχλει ταύτην καὶ
τοῦνταντίον ἐγέλα δι' ὅτι αὐτὴ ἐκάλεε χαρῆς-
στατα ἐπινοήματα καὶ ἰδιοτροπίας τῆς φιλάτης
αὐτῆ ἀνεψιάς. Ἡ δὲ Καρολίνα τὴν ἠγάπα ὅπως
ἠγάπα πάντα μὴ ἐμποδίζοντα τὴν ἐλευθερίαν της
μόνος ὁ διδάσκαλός της Ἀπρίλης ἐξῆσκει ἐπ'
αὐτῆς ἀληθῆ ἐπίδοξαι.

Τὴν πρωινήν τῆς χαριστάτης ταύτης νεανίδος
ἤρχετο ἐκάστην πρωίαν ἀπὸ τεσσάρων μηνῶν ν'
ἀκοῆν ὁ Κιμαρόζας. Εὗρίσκετο γονυπετῆς ἐπὶ
τοῦ μεσοβάθρου τῆς κλημακῆς, τὸ αὖς ἔχων κεκολ-
λημένον εἰς τὴν θύραν, ἀκίνητος καὶ σιωπηλός.
Ὅτε τὸ μάθημα ἐτελείωνεν, ἐκρύπτετο ὀπισθεν
μὲς στήλης, ἐθεώρει τὴν φιλόγελων κόμησσαν
ἐπιβαίνουσαν τῆς ἀμαξῆς, ἔπειτα δὲ ἔτρεγεν
εἰς τὴν γωνίαν τῆς ἑδρᾶς πρὸς συνάντησιν τοῦ
παραγγελιοδόχου του, ὅστις τῷ ἔδειξε τὸ κἀνι-
στρον καὶ τὰ χρήματα καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν
οἰκίαν.

Ἄλλὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ κύριος τοῦ τὸν
ἠκολούθησε, τὰ πράγματα δὲν συνέθησαν ἐν τῇ
αὐτῇ τάξει καὶ ἡσυχίᾳ. Μόλις ὁ δυστυχῆς Δο-
μίνικος ἐγονυπέτησεν εἰς τὴν συνῆθῃ του θέσιν,
ὁ ἀρτοποιὸς μακρυῶδες ὤρμησε ἐπ' αὐτοῦ, τὸν
ὠθησε δὲ μετὰ τοσούτης βίας ἐπὶ τῆς θύρας, ὡς-
τε ἡ θύρα αὕτη ἠνεώχθη καὶ ὁ Δομίνικος ἐκυ-
λίσθη εἰς τοὺς πόδας τῆς Καρολίνας. Φαντάσθη-
τε τὴν ὑπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρτοποιῦ γενομένην
σκηνὴν κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ ἐνδοξὸς ἀι-
δὸς Ἀπρίλης ὄρθιος μετὰ μεγαλοπρεποῦς ἀγα-
νακτῆσεως, ἡ κόμησσα Φιδάλμα βρηγνύουσα
κραυγὴν φρίκης καὶ πίπτουσα ἐπὶ ἀνακλίντρον, ἡ
δὲ χαριστάτη ἀνεψιὰ αὐτῆς ἐντρομος ἀλλ' εὐ-
μενῶς θεωροῦσα τὸ ἐνώπιόν της προσπεσὸν ὡ-

ραϊον μπειράκιον, και εις τὸ βάθος τῆς εικόνας ὑπερ- πληκτος Ἰερώνυμος.

Ὁ Κιμαρόζης ἠγέρθη και ἐλάλησεν ἐνθουσιωδῶς περὶ τοῦ πάθου του πρὸς τὴν μουσικὴν, εἶπεν ὅτι ἤθελε νὰ γίνῃ ὑπὲρ τῆς του κυρίου Ἀπρίλη, ἐὰν ὁ διάσημος διδάσκαλος ἤθελε τῷ ἐπιτρέψῃ μόνον νὰ περὶσταται ἐνίοτε εἰς τὰ μαθήματά του.

Συγγεινηθεὶς ὑπὸ τῆς ἀφελούς και εὐκρινούς ταύτης ἐπιλήσειαι; ὁ Ἀπρίλης προσπειγών γενναίον ἀποζημίωσιν εἰς τὸν ἄρτοποιόν, κατέπεισεν αὐτόν νὰ τῷ παραχωρήσῃ τὸν νέον μνηταυμένον του. Ἐν τῇ ὑπερβολῇ τῆς χαρῆς του, ὁ Κιμαρόζης ἐδράξατο τῆς χειρὸς τῆς Κροφλίνης και τὴν ἠσπάρθη ἐπιχαρίτως, ἡ δὲ κόμησας Ἰουδάμακ, ἥτις κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐνόμισε πρέπον νὰ θέσῃ πέρας εἰς τὴν λιποθυμίαν τῆς, παρετήρησεν ἐπὶ τῶν περὶ τῆς ἀνεψίχας τῆς ἐρυθθίμακ, τὸ ὅποιον οὐδέποτε εἶχεν εἶδῃ τόσον σφοδρόν.

(Ἐπειτα τὸ τέλος).

(Μετάφρ. Γ. Α. Βιλαβόνη).

ΑΝΘΟΚΟΜΙΑ

Τὸ πότισμα τῶν ἐν ταῖς αἰθούσαις φυτῶν.

Εἰς πάντας εἶνε γνωστὸν ὅτι πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν φυτῶν και ἐπίδοσιν ἀκκιτεῖται θεραπεία αὐτῶν ἐπιμελής και ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων στηριζομένη, και ὅτι και τὰ φυτὰ τὰ ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν ἡμῶν θεραπειούμενα, ὅπως αὐξάνονται ὑγιᾶ και σφριγῶνται, ἔχουσι ἀνάγκην ἀέρος καθαροῦ, ὕδατος ἐπαρκούς, τροφῆς ἀπὸ τῶν ἀλάτων τοῦ ἐδάφους, και φωτὸς ἱκανοῦ.

Ἄλλ' οἱ ὅροι οὗτοι τῆς αὐξήσεως παραμελοῦνται συχνάκις ὑπὸ τῶν πολλῶν, ἰδίως δὲ ὡς πρὸς τὸ πότισμα τῶν φυτῶν. Τοῦτου ἕνεκα θέλομεν ἀναγράψαι ἐνταῦθα κανόνας τινάς, οὓς ἔχων τις ὑπ' ὄψιν και ἀκολουθῶν κατὰ γράμμα θέλει ἀποφύγει τὰ ἐν τοῦ μὴ ἱκανοῦ ἢ κακοῦ ποτίσματος κακά.

Και ἐν πρώτοις δεόν νὰ ἐξετάζηται τὸ ὕδωρ, δι' οὗ ποτίζομεν φυτὸν τι. Ὑδῶρ περιέχον ἀρθονα ἄλλατα τιτάνου, ὡς τὸ ἡμέτερον ἐν Ἀθήναις, εἶνε ἀπορριπτόν. Πρὸς διάρθρωσιν τοῦ κακοῦ ἀφισομεν αὐτὸ ἱστάμενον ἐν μεγάλῳ πίθῳ ἢ βυρρελίῳς ἡνοικτοῖς ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, προσθέτοντες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καλιχάρον μέγα ποτάσης. Καταλλήλοτατον πρὸς ποτίσμον τῶν ἀνθῶν τῶν αἰθουσῶν, εἶνε τὸ ὕδωρ τῶν ἀποπλυμάτων τοῦ μαγειρείου, οὗ μόνον διότι περιέχει θρεπτικὰς τινὰς οὐσίας, χρησίμους εἰς τὰ φυτὰ, ἀλλὰ και διότι διὰ τοῦ βρασμοῦ ἐγένετο καλλίτερον τοῦ φορετίου, καθιζήσαντων τῶν τιτανωδῶν ἀλάτων. Τὸ ὕδωρ τοῦτο δεόν νὰ μὴ περιέχῃ ἀρθονους λιπαροῦς ἢ ἐλαιωδεις οὐσίας.

Τὸ ὕδωρ τῶν φρεάτων δύναται και ἄλλως νὰ γείνη ἐπιβλαβές εἰς τὰ ἐν γαστρικῇ θεραπειούμενα φυτὰ, ἕνεκα τῆς θερμοκρασίας. Ἐκ πείρας δὲ εἶνε γνωστὸν ὅτι τὸ ὕδωρ πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν μέσθην θερμοκρασίαν τοῦ δωματίου, ἐν ᾗ ὑπάρχουσι τὰ φυτὰ. Ὅσῳ τὸ φυτὸν αὐξάνεται ταχύτερον και ἐπιδίδει εἰς βλάστησιν κραταιότερον, τόσῳ ἡ διαφορά τῆς θερμοκρασίας τοῦ ὕδατος εἶνε ἐπιβλαβέστερα. Καταλλήλοτατον δὲ εἶνε τὸ ὕδωρ ὅταν ὑπερβαίνῃ κατὰ τι τὴν θερμοκρασίαν τοῦ δωματίου. ἐὰν δὲ πρόκειται νὰ ἐπιταχύνωμεν τὴν ἐκπτυξιν τῶν βλαστῶν ἢ νὰ προκαλέσωμεν προῖμωτέρην τὴν ἐξάνθησιν, ἡ θερμοκρασία αὐτοῦ δύναται νὰ εἶνε ἀνωτέρη τῶν 10—15 βαθμῶν ἢ και ἐτι πλεον.

Ὡς πρὸς τὴν ποσότητα τοῦ ὕδατος ἡδηγεῖ ἡμᾶς πάντοτε ἡ φύσις αὐτῆ τοῦ θεραπειούμενου φυτοῦ. Διότι τινὲς μὲν τῶν φυτῶν εἶνε ἐνυδρόβια, ζῶντα ὑπὸ τὸ ὕδωρ και ἔχοντα φύλλα ἐπιπλέοντα τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, ἄλλα δὲ εἶνε φιλυδρα, ζῶντα ἐν τόποις ἐνέκμοις και ὑδρηλοῖς. Τὰ θεραπειούμενα ὅμως συνήθως ἐντὸς τῶν αἰθουσῶν ἡμῶν εἶνε τὰ πλείστα φυτὰ ἀναπτυσσόμενα εἰς τὸ κοινὸν χώμα, ὅταν τοῦτο περιέχῃ ὠρισμένον ποσὴν ὕδατος. Ἐὰν τὰ φυτὰ τῶν γαστρῶν ἐβύθιζον τὰς ῥίζας τῶν ἐντὸς λίαν ὑγρῆς γῆς, ἐν ἣ τὸ ὕδωρ μένει στάσιμον, ἤθελον ξηρανθῆ, διότι ἡ ὑγρασία γεννᾷ ὄξος ἐπιβλαβὴ εἰς τὰς ῥίζας και ἐμποδίζει τὴν εἰσρῶσιν τοῦ ἀέρος ἐντὸς τοῦ ἐδάφους και τὴν κοινωνίαν αὐτοῦ μετὰ τῶν ῥιζῶν, καθιστᾷ δὲ ἀδύνατον και τὴν θρέψιν τῶν φυτῶν ἕνεκα τῆς παρακωλύσεως τῶν ὠρισμένων συνθέσεων και ἀποσυνθέσεων ἐντὸς τοῦ χώματος.

Τὰ ὑπαίθρια φυτὰ, τὰ φυόμενα ἐπὶ τῶν ἀγρῶν, ἐν ξηρασίᾳ, δύναται και ἔχουσι τὴν τάσιν νὰ εἰσῶσιν διὰ τῶν ῥιζῶν αὐτῶν εἰς βαθύτατα στρώματα τοῦ ἐδάφους ἢ πλαγίως εἰς μέρη ὑδρηλότερα και εὐρισκώσιν οὕτως τὴν ἀρκούσαν ὑγρασίαν. Ἄλλ' εἰς τὰ φυτὰ τῶν γαστρῶν αἱ ῥίζαι δὲν δύναται νὰ ἐκταθῶν εἰς μεγάλην ἀπόστασιν, τοῦτου δὲ ἕνεκα ἀνάγκη νὰ παρασχωμεν αὐταῖς τὸ ἀναγκαῖον ὕδωρ διὰ ποτίσματος. Ὅσῳ δὲ ἄλλων φυτῶν τι ἔχει ἀνάγκην ὕδατος ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ, τόσῳ κραταιότερον βλαττάνει ποτίζόμενον. Ἐνταῦθα ὅμως γινώσκται τὸ ζήτημα ποσάκις πρέπει νὰ ποτίζωμεν φυτὸν τι και πῶς ποσότητα ὕδατος πρέπει νὰ χύνωμεν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐπιθέτομεν ὅτι τὴν πρώτῃν ταύτην ἐποτίσκειν καλῶς φυτὸν τι τοῦ δωματίου. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ἢ ἐπιφάνειαν τοῦ χώματος τῆς γαστρῆς φαίνεται ξηρὰ, και εἶνε ὄντως, διότι τὸ εἰς ἐπιπολῆς ὕδωρ ἐξητμισθῆ ἕνεκα τῆς θερμοκρασίας τοῦ δωματίου. Περὶ τὰς ῥίζας ὅμως ὑπάρχει εἰσέτι ἀρκετὴ ὑγρασία, ὅπως διαλύῃ τὰς ἐν τῷ χώματι διαλελυμένας τροφὰς και παρέχῃ

εἰς τὸ φυτὸν τὸ διὰ τῆς διηυστοῦς ἐξατμίσεως τῶν φύλλων ἀδικητικῶς ἐκδικινομένονον ὕδωρ. Ἄλλ' ὅμως εἰσέτι δὲν δύναται νὰ εἰσῶσῃ μέχρι τῶν ῥιζῶν. Ἐὰν δὲ ἀπατώμενοι ἐκ τῆς ξηρᾶς ἐπιφανείας τοῦ χώματος τῆς γαστρῆς, ἐπιχύσωμεν νέον ὕδωρ, τοῦτο λιμνάζει, οὕτως εἰπεῖν, ὑπὸ τὸ φυτὸν, φυσικῶς δὲ και χημικῶς τὸ χώμα καθίσταται ἀκατάλληλον πρὸς θρέψιν, αἱ ῥίζαι ἀσθενοῦσι και σήπονται, ὅλη δὲ ἡ κατὰστασις τοῦ φυτοῦ διαταράσσεται.

Ἐπίσης βλάπτωμεν τὸ φυτὸν ποτίζοντες αὐτὸ σπανιώτερον ἢ ἐπιχέοντες ὀλιγώτερον τοῦ δεόντος ὕδατος, διότι οὕτω αἱ θρεπτικαὶ οὐσίαι τοῦ χώματος δὲν διαλύονται ἕνεκα ὕδατος, τὸ φυτὸν πεινᾷ, αἱ ἀρτηρίαι λεπτόταται ῥίζαι θνήσκουσιν, ὅλαι αἱ λειτουργίαι τῆς ζωῆς τοῦ φυτοῦ μένουσι στάσιμοι, ἐπέχεται δὲ νόσος, και τέλος θάνατος.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν κακῶν τούτων ἀνάγκη νὰ ἡδηγήσῃ ἡμᾶς ἡ παρατήρησις, διότι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ δοθῇ συνταγὴ τις τῆς ποσότητος τοῦ ὕδατος, ὅπως ἐφαρμοζόμεν ταύτην εἰς ἕκαστον φυτὸν. Διότι ἡ ποσότης τοῦ ὕδατος ἔχει εὐθὺν λόγον πρὸς τὴν κατανάλωσιν, αὕτη δὲ πάλιν ἐξαρτᾷται ἐκ πολλῶν ἄλλων λόγων, ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ φυτοῦ, ἐκ τοῦ σταδίου τῆς ἀναπτύξεως ἐν ἣ τοῦτο εὐρίσκεται, ἐκ τῆς ποιότητος τῆς γῆς, τοῦ μεγέθους τῆς γαστρῆς, τῆς θερμοκρασίας τῆς ἀτμοσφαιρῆς, και ἐκ πολλῶν ἄλλων λόγων.

Ὡς ἡδηγῆς κατὰ τὸν ποτισμὸν τῶν γαστρῶν ἔστιν ἡ ἐξῆς κανὼν: α) δόσκις ποτίζεις, χυνε πάντοτε ἐπὶ τοσοῦτον ὕδωρ μέχρις οὗ τοῦτο ἐξέληθῃ διὰ τῆς κάτω ὀπῆς τοῦ ἀγγείου και ἐκχυθῇ ἐντὸς τοῦ ὑποδοχείου (τοῦ ὑπὸ τὴν γάστραν πινακίου). β) Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ὕδωρ διέρχεται ἐνίοτε διὰ τῶν ἐλαφρῶν γαιῶν χωρὶς νὰ διαποτίσῃ ὅλον τὸ χώμα τῆς γαστρῆς, καλὸν εἶνε τὸ ἐκχυνόμενον ὕδωρ νὰ μένῃ ὡρας τινὰς ἐντὸς τοῦ ὑποδοχείου, ὅπως ἀνέλθῃ ἢ ἀλλείπουσα αὐτοῦ ποσότης εἰς τὸ χώμα. γ) Τὸ ὑπόλοιπον ὕδωρ τοῦ ὑποδοχείου χύνωμεν ὡς περιττόν.

Φιλανθῆεις τινες ἀντὶ νὰ ῥίπτωσι τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν ἄνω χέουσιν αὐτὸ ἐν πρώτοις εἰς τὸν ὑποδοχέα, οὕτω δὲ τὸ χώμα και τὸ φυτὸν παραλαμβάνουσιν ἐκ τῶν κάτω τὴν ἐπικρῆ αὐτοῦ ποσότητα. Ἄλλὰ ἡ μέθοδος αὕτη ἔχει τὰ αὐτὰ κακά ὡς ἂν ἐποτίζωμεν τὸ φυτὸν ἐκ τῶν ἄνω συχνὰ και διὰ πολλοῦ ὕδατος.

Ὅτι τὸ χώμα εἶνε ἱκανῶς ξηρὸν και ὅτι τὸ φυτὸν ἔχει ἀνάγκην ὕδατος ἀναγνωρίζομεν ἐκ τῶν ἡνοικτοτέρου χώματος, ὅπου προσλαμβάνει τὸ χώμα τῆς γαστρῆς, ἐκ τῆς ἐλαφρότητος αὐτῆς, και ἐκ τοῦ μικροῦ βλήμου μακρομοῦ τῶν φύλλων και τῶν τρυφερῶν βλαστῶν. Τὴν ἀνάγκην ποτίσματος διαγιγνώσκωμεν και ἂν εἰσαγγώμεν τὸν δάκτυλον ἐντὸς τοῦ χώματος εἰς βάθος μέχρι 2 1/2 ἐκατοστών τοῦ μέτρου. Μικρὰ

ἄσκησις και σύγκρισις δύο φυτῶν, τοῦ μὲν ἐν ὑγρῇ γῇ, τοῦ δὲ ἐν ξηρῇ, διδάσκει ἡμᾶς εὐχερῶς τὰς διακρίσεις ταύτας.

Τις δὲ δὲν παρατήρησῃ πῶς καταφανῶς ἐκδηλοῦται ὑπὸ τῶν ξυλωδῶν δένδρων και θάμνων και ὑπὸ τῶν ποσῶν λαχάνων και χόρτων ἢ ἔλλειψις τοῦ ὕδατος ἐξ ἧς πάσχουσι τὰ ἐν ὑπαίθρῳ φυτὰ μετὰ μακρὰν ξηρασίαν. Τὰ ξυθὴ κλίνουσι τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν γῆν, τὰ φύλλα και οἱ τρυφεροὶ κλώνες κρέμονται χαλαρῶς πρὸς τὰ κάτω, ἐκλείπει δὲ και ἡ ζωηρότης και ἡ νεότης τοῦ χώματος τῶν ἀνθῶν και τῶν φύλλων τῆς κόμης τὰ φυτὰ διψῶσιν. Ὅμως τὸ αὐτὸ, και μάλιστα ἐτι καταφανέστερον, συμβαίνει και εἰς τὰ φυτὰ τῶν ἡμετέρων αἰθουσῶν, καθόσον ἡ ἀπάτμισις τοῦ ὕδατος ἐν τῷ μικρῷ χώρῳ τῆς γαστρῆς τιλεῖται ταχύτερον ἐν τῇ ξηρῇ ἀτμοσφαιρῇ τῆς αἰθούσης ἢ ἐν ὑπαίθρῳ. Τὰ φυτὰ ἐπομένως μακραινόνται ταχύτερον και προῖμωτερον.

Ὅπως ποτίσωμεν τὰ ξυθὴ, δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν τὸν ἐντελῆ αὐτῶν μακρυσμόν. Ποσῶς δὲ δὲν δικαιοῦται τοῦ ὀνόματος τοῦ φιλανθοῦς ὁ λαμβάνων τὸ ποτιστήριον μόνον ὅταν τὰ φυτὰ αὐτοῦ κῆνται μεμακρμένα και καταπεπτωκότα. Ἐἶνε δὲ προτιμώτερον νὰ ποτίζωμεν τὰ φυτὰ μικρόν τι ὑπὲρ τὸ μέτρον, ὅταν ταῦτα εἶνε ὑγιᾶ και τὸ ὕδωρ διέρχεται ταχέως διὰ τοῦ χώματος και δὲν μένει στάσιμον ἐντὸς τοῦ ὑποδοχείου, παρὰ νὰ διψῶσι και μένωσι μακρὸν χρόνον ἕνεκα ὕδατος.

Ἀνκεφαλιζοῦντες τὰ μέχρι τοῦδε εἰρημένα συναγομεν τοὺς ἐξῆς κανόνας τοῦ ποτίσματος.

Κατάλληλον πρὸς ποτισμὸν εἶνε τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς ἢ τὸ ποτάμιον, ἀπορριπτόν δὲ τὸ σκληρὸν και ἀλατωδες.

Ἡ θερμοκρασία τοῦ ὕδατος ἔστω ἡ τοῦ δωματίου ἢ ἀνωτέρη.

Πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀνάγκης πρὸς ποτισμὸν ἐκτὸς τῆς ξηρασίας τοῦ χώματος, παρῆς σημεῖον ἔστιν ἡ μακρυσμὸς και ἡ χαλαρώσις τῶν φύλλων.

Τὸ χώμα, ἐν ᾗ τὸ φυτὸν, δεόν νὰ διαπερᾷται ταχέως ὑπὸ τοῦ ὕδατος και νὰ διαποτίζηται ὁμαλῶς και ἐξίσου.

Πότιζον τὸ μὲν ἔαρ και θέρος ἐν καιρῷ ἐσπέρας, τὸ δὲ φθινόπωρον και τὸν χειμῶνα ἐν καιρῷ πρωίας.

Τὰ σφριγῶντα φυτὰ ἔχουσι ἀνάγκην μείζονος ποσότητος ὕδατος.

Ὅσῳ ὑψηλότερα ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαιρῆς τόσῳ συχνότερος ἡ ποτίσμός.

Ὅσῳ μικρότεραί αἱ γαστρῆαι τόσῳ συχνότερα ἡ ἀνάγκη τοῦ ὕδατος.

Βαρύ, συμπυκνῆς, χώμα, ξηραίνεται δυσκολώτερον. Ἐνεκεν τοῦτου δεόν νὰ ποτίζονται σπανιώτερον τὰ ἐν τοιοῦτῳ χώματι πεφυτευμένα φυτὰ.

Τὸ ὕδωρ τοῦ ὑπεροξείου μὴ ἀναρροφώμενον ὑπὸ τοῦ χρώματος τῆς γάστρας ἐντὸς δύο ὡραίων, δέον νὰ ἀπορρίπτεται ὡς ἐπιβλαβές.

Ε.

ΠΕΡΙ ΑΝΑΙΜΙΑΣ

Τὸ αἷμα ἡμῶν ὡς γνωστὸν συνίσταται κυρίως ἐκ τινος ὑγροῦ, τοῦ ὁρού, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πλεόντων λευκῶν καὶ ἐρυθρῶν αιματοσφαιρίων. Τοῦ ὅλου βάρους τοῦ αἵματος τὸ μὲν μικρότερον μέρος ἀποτελοῦσι τὰ αιματοσφαίρια, τὸ δὲ μεγαλύτερον ὁ ὁρός. Τὰ ἐρυθρὰ αιματοσφαίρια εἶνε τοσοῦτον μικρὰ, ὥστε ἐν ἐνὶ κυβικῷ ὑποχλιομέτρῳ ἀνθρωπίνου αἵματος ἐμπεριέχονται κατὰ μέσον ὄρον 5 ἑκατομμύρια τοιούτων· τῶν δὲ λευκῶν σφαιρίων ὁ ἀριθμὸς εἶνε πολὺ μικρότερος, διότι ἐπὶ 800 μέχρι 1000 ἐρυθρῶν εὐρήθαι ἐν μόνον λευκῶν. Ἄν λοιπὸν ἐλαττωθῇ σημαντικῶς ἡ ὅλική ποσότης τοῦ αἵματος ἢ τὰ ἐρυθρὰ αιματοσφαίρια, ἐπέρχεται ἡ νοσώδης ἐκείνη κατάστασις, ἣν ὀνομάζομεν ἀναιμίαν.

Ἐν ᾧ δὲ σημαντικῆ ἐλαττώσει τοῦ ποσοῦ τοῦ αἵματος, ἢτοι ἀπώλειαι αἵματος, ἀρκούντως ἐνωρὶς ἀναπληροῦνται πάλιν, τὸν κνηθίον ἐκ τῆς ἀπώλειας τῶν ἐρυθρῶν αιματοσφαιρίων ἀναπτύσσεται ἡ χρομία, τ. ε. ἡ μικρότερον διαρκούσα ἀναιμία, ὅποτε ἡ ἀναπλήρωσις χωρεῖ λίαν βραδέως.

Παρὰ πᾶσι ταῖς ἀναιμικαῖς ἀνθρώποις ἐπικρατοῦνται κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν τάξιν τὰ ἐπιόμενα συμπτώματα: Τὸ ἐξωτερικὸν δέρμα αὐτῶν καὶ οἱ ὄρατοὶ μυκῶδεις ὄμινες ἔχουσιν ἐκτόκτως ὠχρὸν χρῶμα καὶ ἰδίως τὰ χεῖλη καὶ τὰ ὄτα. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐν τῷ αἵματι ὀξυγόνον εἶνε συνκκοιμωμένον μετὰ τῶν ἐρυθρῶν αιματοσφαιρίων, οἱ δὲ μῦς ἵνα λειτουργήσωσιν, ἔχουσι χρεῖαν αἵματος ἐμπεριέχοντος ἰκανὸν ὀξυγόνον, διὰ τοῦτο μετὰ τῆς ἀναιμίας ἐλαττοῦται κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ λειτουργικὴ δύναμις τοῦ αἵματος. Μετ' αὐτῆς δὲ ἀκολουθοῦσιν ἄκρα ἀδυναμία καὶ ὀλιγοδρακία ῥέπουσα εἰς λιποθυμίας, ἐξηρηλωμένη ἀναπνοὴ κατὰ τῆς μετριοτάτας ἐντάσεις, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν διὰ τῶν κλιμάκων ἀνάθασιν, ὀχληρὰ σφύξις τῆς καρδίας, πείσις καὶ μεστότης ἐν τῇ κοιλότητι τοῦ στομάχου, νευρία καὶ μάλιστα ὀχληρὸς καὶ τοσοῦτον συχνάκις ἐπικρατοῦμενος ἔμετος, ὥστε ὁ πάσχων νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν ὑπαρξίν στομαχικοῦ κατάρρου. Συχνὰ δὲ ἐπισημαίνουσι καὶ ἐπίμονοι καὶ ἐξάντλησιν ἐπιφέρουσαι κοιλιοπύλαι ὡς καὶ συχναὶ βύσεις ἐκ τῶν βινῶν.

Πλὴν τοῦ εἶδους τοῦτου τῆς ἀναιμίας, ἣτις ἀπαντᾷ συχνότατα ἐν τῇ μέσῃ ἡλικίᾳ ἀπὸ τοῦ εἰκόστου μέχρι τοῦ τεσσαρακοστοῦ ἔτους, ἰδίως ἀναιμία παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ παιδικῇ ἡλι-

κίᾳ, προερχομένη κατ' ἐξοχὴν ἐκ πάσης νόσου, ἣν συμπαράκολουθεῖ ἀπώλειαι ὑγροῦν. Ἡ ἀναιμία αὕτη ἐνοσῆσκει καὶ εἰς παῖδας καὶ εἰς κοράσια ἡλικίας 8 μέχρι 10 ἐτῶν καὶ διαγιγνώσκεται ἐκ τῆς ἀχλωρότητος τῶν παιδίων, ἣτις παρέχει πρόβουσι εἰς τοὺς γονεῖς. Τὸ δὲ περιέργον ἐν τῇ ἀναιμίᾳ ταύτῃ εἶναι ὅτι, ἐν ᾧ τὸ ἐξωτερικὸν δέρμα εἶνε ὑπόχλωρον ὠχρὸν, οἱ ὄρατοὶ μυκῶδεις ὄμινες δὲν ἀλλάσσοσι πάντοτε χρῶμα, ἀλλὰ φαίνονται ἀκόμη μετρίως ἐρυθροί. Σχεδὸν πάντοτε ἡμῶς τὰ παιδία αἰσθάνονται ἀσυνήθη κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην ἀτονίαν, ἀποκλίνουσιν εὐκόλως, εἶνε δὴ ὀσθυρία ἢ εἰς ἄκρον εὐπαροξύνουσα, συχνάκις δὲ καὶ ἀνορεκτοῦσι καὶ μάλιστα ἀηδῶς τρώγουσι τὰ κρέατα.

Ἐὰν ἀνερευνηθῶμεν τὰ αἴτια τῆς ἀναιμίας, θὰ εὐρωμεν ὅτι ἡ νόσος αὕτη χωρὶς τῶν ἀμέσων ἀπωλειῶν αἵματος ἀποβίνει συνήθως ἐξ ἐλαττώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ διαταράξεως τῆς κατεργασίας τοῦ αἵματος, ἐνῶ ἐξ ἄλλου τὰ ὕψη τοῦ σώματος ἐξκολουθοῦσι καταναλισκόμενα. Συνηθηστάτη δὲ αἰτία τῆς παθῆσεως καὶ ἐνηλικίων καὶ παιδίων εἶναι τὸ διατρέθιν συνεχῶς ἐν διεσφαιρμένη ἀτμοσφαιρᾷ, μάλιστα δὲ ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ὑπερπλήρῳ καὶ ἀνεπαρῶς ἀερισθόμενῳ οἰκίῳ. Ἄλλα αἰτία εἶσι τὰ ἑξῆς: Ἐλλειψίς ὑπαίθριων κινήσεων, κακὴ ἢ ἀνεπιτήδεια διατροφή, ὑπέρμετρος τοῦ πνεύματος ἐπιτασις, συνεχεῖς συγκινήσεις καὶ ταραχὴ τῆς ψυχῆς καὶ ἡ πλημμελής βίος, οἷον ζωσὶ συνήθως οἱ ἄνθρωποι τῶν μεγάλων πόλεων. Τὴν δὲ ἐν ταῖς ἀνωτέροις κοινωνικαῖς τάξεσι καὶ μάλιστα παρὰ ταῖς γυναιξὶ συχνότερον ἀπαντῶσαν ἀναιμίαν ἐπαυξάνει ἐτι μᾶλλον τοῦτο, ὅτι ἡ σωματικὴ ἀνάπτυξις τῶν κορασιῶν παραβλάπεται μεγάλως ὑπὸ τῶν σχολικῶν ἀπαιτήσεων. Σύντονος ἐντασις τοῦ πνεύματος καὶ μετ' αὐτῆς ἔλλειψις ὑπαίθριων κινήσεων ἐπιφέρουσι ἐξασθένειαν καὶ ἐκλυσιν τοῦ γυναικείου σώματος, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὰ μαθητέοντα κοράσια καὶ αὐτὰς τὰς ἐλευθέρας ὥρας τῆς ἡμέρας κατατρέθουσι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ τῶν δωμάτων.

Διὰ τίνων ὀπλῶν λοιπὸν δυναμέθα νὰ πολεμήσωμεν ἀποτελεσματικῶς τὸ νόσημα τοῦτο; Πρὸς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἡ ἐπιστήμη, ἐριδομένη ἐπὶ τῆς πείρας, ἀποκρίνεται τὸ ἑξῆς: Τὸ σπουδαιότατον μέσον πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς ἀναιμίας εἶναι σκόδιμος βίος καὶ μάλιστα τακτικὴ διαίτα. Ἐπειδὴ οἱ ἀναιμικοὶ ἀνορεκτοῦσι συνήθως καὶ διὰ τοῦτο ὀλίγον μόνον δύνανται νὰ φάωσιν ἐφ' ἑκάστῃ, διὰ ταῦτα πρῶτος κανὼν τῆς διαίτης αὐτῶν ἔστω ὁ ἐπιόμενος: Νὰ τρώωσι πολλάκις καὶ δὴ κατὰ πᾶσαν δευτέραν, εἰ δυνατόν, ὥραν τῆς ἡμέρας μεταλλάσσοντες ὡς δυνατόν τὰ φαγητὰ ἐν τῇ κυρίῳ γεύματι καὶ τῷ δεύτῳ νὰ τρώωσι κατ' ἐξοχὴν κρέας, παραλείποντες πάντα

ζωμόν, διότι οὗτος εἶναι ἥττον θρεπτικός, οἱ δὲ ἀσθενεῖς ἔχοντες μικρὸν συνήθως ὄρεξιν παραιτῶνται μετὰ τὸν ζωμόν τὸ κρέας ὡς ἐπιδιδροπικὸν καὶ τρώωσι νοσήως ὀπάρως ἢ εὐπεπτόν τι ἔδεσμα ἑλευθροῦ κατὰ τὸ δεύτερον πρόγευμα νὰ τρώωσι πολλάκις καὶ ὀρεκτικὰ, οἷον σαρδένας, χαβιάριον, σκόπους ἐν ἄλλῃ καὶ τὰ ταιαῦτα, δι' ὧν ἐρεθίζεται μὲν ὁ στομάχος, ἐπιταίνεται δὲ ἡ ὄρεξις καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γεννᾷται εἰς τὸν ἀσθενῆ ἐτι μᾶλλον καθ' ἑκάστην ἡμερᾶν τὸ τρώγειν ἡδονή. Πρὸς θεραπείαν τῆς ἀναιμίας πρὸς τὴν σκοπίμω διαίτη ἀναγκασιότατη εἶναι καὶ ἡ τοῦ σώματος κίνησις· διότι, ὡς ἀνωτέρω ἤδη ὑπεδείχθη, ἡ ἐργασία καὶ ἡ ἀσκησις τῶν μῶν συντελεῖ μεγάλως καὶ εἰς τὴν κατεργασίαν τοῦ αἵματος. Συνειθίζων δὲ τίς τὸ σῶμα εἰς ἰσχυρὰν τῶν μῶν ἐργασίαν, φέρει αὐτὸ εἰς ἰσορροπίαν πρὸς τὴν ὄρεξιν καὶ ἐπαυξάνει τὸ ὅλικόν ποσὸν τοῦ αἵματος. Κινούμενος δὲ τίς ἐν ὑπαίθρῳ ἀπολαύει συγχρόνως καὶ καθαρὸν ἀέρα, ἣν βεβαίως δὲν δύναται νὰ εὐρῇ ἐν ταῖς μεγάλας πόλεσι. Καθαρὸν ἀέρα ἀναπνεῖ τις κυρίως ἐντὸς τῶν δασῶν, ἐπὶ τῶν ὄρειν καὶ παρὰ τὴν θάλασσαν, ἐν δὲ ταῖς δωματίοις τότε μόνον δύναται νὰ ἐπιτύχῃ τοιοῦτον, ὅταν ταῦτα εἶνε λίαν εὐρύχωρα καὶ διατρηθῶνται καλῶς. Διὰ τοῦτο οἱ ἀναιμικοὶ ὀφείλουσι κατὰ τὴν ὀρεξίν ὡραν τοῦ ἔτους νὰ διατρέθουσι μέρους τῆς ἡμέρας ἐν ὑπαίθρῳ, ἐν τῷ κήρῳ, ἐν τῷ δάσει ἢ εἰς τὴν πεδιάδα, ὅτε μὲν περιπατοῦντες, ὅτε δὲ καθήμενοι, ἕκαστος κατὰ τὴν ἐκαστοῦ δύναμιν. Ἀναιμικὰ δὲ κοράσια καὶ γυναῖκες δέον νὰ ποιῶνται μετρίαν ὅσον ἐνεστί χρῆσιν γυναικείων ἐργοχειρῶν καὶ νὰ ἐργάζωνται ταῦτα, εἰ δυνατόν, μόνον ἐν ὑπαίθρῳ, ἄρα κατὰ τὴν ὀρεξίν ὡραν τοῦ ἔτους, ἵνα δύνανται νὰ ἀναπνεύουσι τοῦλάχιστον συγχρόνως καθαρὸν ἀέρα.

Πολλοὶ πιστεύουσιν ὅτι ἡ ἀναιμία (λευκοφλεμάτια) θεραπεύεται μόνον διὰ φαρμάκων καὶ δὴ σιδηρούων. Ἀλλὰ ἡ γνώμη αὕτη δὲν εἶναι ὀρθή, διότι τὰ ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ προσδιοριζόμενα σιδηροῦχα φάρμακα δύνανται μὲν ἴσως νὰ στήσωσι τὴν πρόσθεσιν τῆς νόσου, ἀλλ' οὐδέποτε καὶ νὰ ἐξισωθῶσι πρὸς τὸν τακτικὸν βίον, τὴν κατάλληλον διαίταν, τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ τὴν κίνησιν. Ἰδίως δὲ ἀποτρέπομεν τοὺς ἀναιμικοὺς ἀπὸ πάσης αὐτοθεραπείας διὰ σιδηρούων σκευασμάτων.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ, συντόνου εὐχῆς ἔργον εἶναι νὰ μὴ ὑπερφορτίζηται τὸ πνεῦμα τῶν παιδίων καὶ μάλιστα τῶν κορασιῶν διὰ σωρείας μαθημάτων καὶ νὰ περισταλωσιν ἐπιόμενος αἱ ἀπαιτήσεις τῶν σχολείων καὶ ἰδίως τῶν παρθεναγωγείων διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν σχολικῶν ὡρῶν καὶ τῶν διὰ τὴν κατ' οἶκον ἐνσχόλησιν ἐπιτασσόμενων τοῖς παιδίοις ἔργων.

[H. Gollner.] K. B.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΥΤΟΧΕΙΡΙΩΝ

Τῇ 16 Φεβρουαρίου ε. ε. ὁ William Ogilvie ἀνέγνωσεν ἐνώπιον τῆς «Στατιστικῆς Ἑταιρείας» ἐκθεσιν περὶ τῶν ἀνὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὴν Οὐαλλίαν αὐτοχειριῶν, ἐν ᾗ σχεῖσι πρὸς τε τὴν ἡλικίαν, τὸ φύλον, τὴν ἐποχὴν καὶ τὸ ἔργον τῶν κατόικων.

Διὰ τῆς ἐκθέσεως ταύτης βεβαιούται ὅτι ἀπὸ τοῦ 1858 μέχρι τοῦ 1883, ἦτοι ἐν διαστήματι 26 ἐτῶν, ἐσημειώθησαν ἐν ταῖς ἀνωτέρω χωραῖς 42,530 θάνατοι ἐξ αὐτοχειρίας. Ἀναλογούσιν ἐπιόμενος κατὰ μέσον ὄρον 72 αὐτοχειρίαι κατ' ἔτος ἐπὶ ἐνός ἑκατομμυρίου ἀνθρώπων. Αἱ αὐτοχειρίαι αὐξάνουσι ταχέως μετὰ τῶν ἐτῶν μέχρι ἐπέκεινται τῆς μέσης τοῦ ἀνθρώπου ἡλικίας καὶ ἐλαττοῦνται πάλιν κατὰ τὰς μᾶλλον προεχωρηκυίας τῆς ζωῆς περιόδους. Ὁ μέγιστος αὐτῶν ἀριθμὸς συμπίπτει κατὰ τὴν ἀπὸ 55 μέχρις 65 ἐτῶν περίοδον, καθ' ἣν ἀναλογούσιν 251 αὐτοχειρίαι εἰς ἐν ἑκατομμύριον πληθυσμοῦ κατ' ἔτος. Ἐὰν ἐξαίρεση τις μίαν τῆς ζωῆς περίοδον, κατὰ πάσας τὰς λοιπὰς αἱ αὐτοκτονίαι τῶν ἀνδρῶν εἶνε πολὺ περισσώτεραι ἢ τῶν γυναικῶν, ἡ δὲ μετὰξὺ αὐτῶν διαφορὰ αὐξάνει σὺν τῇ ἡλικίᾳ. Ἐξαίρουμένη περίοδος ὡς πρὸς τοῦτο εἶναι ἡ ἀπὸ τοῦ 15ου μέχρι τοῦ 20ου ἔτους, καθ' ἣν αἱ τῶν θηλέων αὐτοχειρίαι ὑπερβαίνουσι κατὰ τε τῶν ἀρρένων. Λαμβάνοντες ἕκαστος τὰς ἡλικίας ἡμοῦ εὐρίσκομεν ὅτι, εἰς ἴσους ἀριθμοὺς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, αἱ αὐτοχειρίαι τῶν ἀρρένων πρὸς τὰς τῶν θηλέων κατὰ τὰς αὐτὰς τῆς ζωῆς περιόδους ἔχουσιν ὡς 267 πρὸς 100.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ William Ogilvie καταφαίνεται ἐπίσης ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν αὐτοχειριῶν αὐξάνει καὶ μειοῦται λίαν ὀρισμένως κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ ἔτους, ἀποτελῶν ἐν τῇ βελιολογικῇ αὐτοῦ κλίμακι κανονικὴν ἐτησίαν καμπύλην, τὰς ὁποίας τὸ μὲν χαμηλότερον σημεῖον συμπίπτει πρὸς τὸν μῆνα Δεκέμβριον, τὸ δὲ ὕψιστον πρὸς τὸν Ἰούνιον. Ἐπαγγέλιματα πρὸς ἀ ἀντιστοιχεῖ ὁ ἐλάχιστος ἀριθμὸς αὐτοχειριῶν εἶναι αἱ χειρωνακτικὰ τέχνη, αἱ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκτός τῆς κατοικίας ὑπὸ ἀνθρώπων σχετικῶς ἀγραμμάτων ἐπιτηθεύμεναι Ἰουλιαντίον αἱ εἰκουρικαὶ ἀσχολίαι τῶν πεπαιδευμένων, ὁποῖα εἶναι αἱ ὑπὸ τῶν λογίων σπουδαζόμεναι, εἶναι ἐκείναι πρὸς δὲ ἀντιστοιχεῖ ὁ μέγιστος ἀριθμὸς τῶν αὐτοχειριῶν.

Ἡ κοινοτάτη μέθοδος αὐτοκτονίας εἶναι ἡ διὰ τῆς ἀγχόνης. Ταύτη ἐπονται κατὰ σειράν αἱ διὰ πνιγμοῦ, σφαγῆς, πληγῆς, δηλητηρίου, καὶ ἡ διὰ πυροβολισμοῦ. Αἱ γυναῖκες προτιμῶσι τὸν πνιγμὸν ἀπὸ τῆς ἀγχόνης, καὶ τὸ δηλητηρίον ἀπὸ τῆς σφαγῆς ἢ τῆς πληγῆς. Ἡ ἐκλογὴ τῆς μεθόδου ἐπηρεάζεται καὶ ὑπὸ τῆς ἡλικίας.

Ούτως οι νέαι προτιμήσι τον διὰ πνιγμού, τον διὰ δηλητηρίου και τον διὰ πυροβολισμού εισούσιον θάνατον και υπό των επαγγελλμάτων δ' έπηρεάζεται η έκλογή της μεθόδου, καθ' όσον οι άνδρες ποιούνται κατά προτίμησιν χρήσιν των της τέχνης αυτών όργάνων προς αυτοκτονίαν. Αλλά και υπό της έπιγής, καθ' όσον οι δυστυχείς έπορεύουσι τον πνιγμόν κατά τους ψυχρούς του έτους μήνας.

ΣΗΜΒΙΩΣΕΙΣ

Η βασιλική της Αγγλίας έλαβεν εκ Μινδιλάης παράδοξον δώρον ή λάφυρον, σταλόν αυτή υπό του κατακτηθέντος το βασιλείου της Βίρμας στρατηγού Πρενδεργάστ. Είναι δε τούτο έπίχρυσον χαλκού τηλεβέλιον μετά του έπιχρύσου επίσης χρυσίου κιλλίθαντος αυτού, όπερ ό έκθρονισθείς βασιλεύς της Βίρμας Οιδώ ειχεν ώς όπλον και ώς μαντεϊόν άμα. Οσάκις έπρόκειτο να κηρύξη πόλεμον, διέτασσε ό βασιλεύς ένα ίερέα να έγγύση φίλην οίνου εις τον σωλήνα του τηλεβέλου άν ό οίνος έμνευεν έν τώ σωλήνι ήτο άσταλής οίνος νέης, άν έχύνετο κατά γής προσμήνευεν ήταν. Και πρό της τελευτικής έκστρατείας κατά των Αγγλων, ήτις έπήνεγκε τον όλεθρον αυτού, λέγεται ότι ήρώτησεν ό βασιλεύς της Βίρμας το τηλεβέλιον, και ότι λίαν συνετώς έχρησμοδότησε τούτο να μη έπιχειρήσιν τον πόλεμον. Αλλά υπείκων εις τάς προτροπές της μιζάνγλου συζύγου του παρήκουσε το μαντεϊόν και άπώλεσε τον θρόνον.

Έν τινι των τελευταίων συνεδριάσεων της Γεωγραφικής εταιρίας γενομένου λόγου περί των έν τώ Ατλαντικώ ωκεανώ βουμάτων και περί της έπιρρείας αυτών εις την ναυτιλίαν, εις τών έταίρων όπέμνεσε γεγονός μακρυρόν αριδήλιος την έπιρρείαν ταύτην. Έν έτει 1731 ακάτιόν τι, φέρον φορτίον οίνου, έκπλεύσαν έν Τενερίφης των Καναρίων νήσων όπως μεταβή εις Πάλμκν, παρεκλυσθέν υπό των βουμάτων έφθασε μετά πολυήμερον διάπλουν εις λιμένα τινά των Ατλαντικών γήσιον. Έπειδή ή προμήθειαι των ζωοτροφών μόνον διέ πέντε ή έξ ήμέρας έπάρκει, τον έπιλοιπον χρόνον το πλήρωμα συνετηρήθη εις την ζωήν, πίνον οίσι εκ του φορτίου. Το γεγονός τούτο άποδεικνύει προς τούς άλλους πιθανήν την γνώμην των ύποστηρίζοντων ότι κατά τους άρχαίους χρόνους οι έν λιθύη Φοίνικες ειχον άνακαλύψη την Αμερικήν και συνδέση έμπορικά σχέσεις προς τους κατοίκους της χώρας ταύτης.

Θανάτος του Γαμβέττα έξήχθη ό έγκέφαλος αυτού και παρεδόθη εις διακεκριμένους ανθρωπολόγους προς μελέτην. Τα πορίσματα της μελέτης ταύτης έδημοσιεύσαν έσχάτως μέλις. Κατά ταύτα το βάρος του έγκεφάλου του Γαμβέττα ήτο ελάχιστον, 1160 γραμμαρίων μέλις, ήτοι 360 δράμις περίπου. Ούχ ήτιον, ώς παρετήρησεν ό καθηγητής Δυβάλ, έν τη συνεδριάσει της Ανθρωπολογικής εταιρίας της 18 Μαρτίου, το σχήμα αυτού ήτο ώρσιον και κωνοκώτατον άξιον δε σημειώσεως είναι ότι ό τρίτος με-

τωπιαίος λοβός αυτού ήν εκτόκτως άνεπτυγμένος και ή παρατήρησις αυτη έπικυροί πως την γνώμην του ανθρωπολόγου Βροκά, όστις πρό πολλού ύπεστήριξεν ότι ό τρίτος μετωπιαίος λοβός είναι ή έδρα του λόγου.

Ράπτρια τις γυναικείων ένδυμάτων του συρμού έν τώ προκταίω Αγίου Γερμανού των Παρισίων έπινόησεν εύφυές τέχνασμα, όπως καταστήσιν γνωστών εις τάς κυρίας το έργαστήριόν της. Η δόδος όπου κείται τούτο είναι στενή, έν δε τώ πεζοδρομίω αυτης ούδέ δύο άνδρες δύνανται να σταθώσιν άνάτως έτι ό όλιγώτερον γυναικες ώστε ούδέις ίστατο πρό των παραθύριον του έργαστηρίου, ίνα ίδωη τά έκτεθειμένα, έπερ ούδδλιος συνέφερον εις την ράπτριαν. Αλλά πρό τινος χρόνου όσάκις κυρία τις διήρχετο έμπροσθεν του έργαστηρίου ήσθάνετο ότι καί τι έκράτι την άκραν της έσθήτος αιτή; άν έπροχώρει, ή έσθής έσχιζετο και ή κυρία έδλεπεν ότι ειχε καρπωθή από κωμπύλον έξέχον καρφίον, όπερ ήτο έμπενηγμένον ώς άγκιστρον έν τώ τοίχω, και δέν έφάνετο άν δέν προσείχε πολύ ή διακρίνοσα. Έν ή δέ ή κυρία ίστατο προς στιγμήν, ίνα άποσπάσιν το καρφίον, έτραχε πρός αυτην έν σπουδή μία των έν τώ έργοστασίω γυναικών, και θεοροθυμένη έζήτηει μετά πολλής φιλοφροσύνης συγγνώμην, παρακάλει δε την ζήτην να εύρεσθηθή να εισέλθη εις το έργαστήριον, όπως της διορθώσωσι το φόρεμα. Και ή μόν ράπτρια μετά πολλής δεξιότητος επιδιώρωσε την έσθήτα, αλλά ταύτο χρόνος έτίθετο εις ένεργειαν το τέχνασμα διότι άλλαι γυναικες του έργαστηρίου έπεδεύονον εις την κυρίαν, όπως ίδωη άν τή άρέσασουσι, ταινίας, άνθη, τρίχαπτα, και τά τοιαύτα, άπερ έξήπλουσιν επί της τραπέζης, έφερον παντοειδές κομψοτάτους πέλους, άνεστάτουσιν τά συρτάκια, και έν ένί λόγω έκινείτο όλον το έργαστήριον, όπως εύχαριστήσιν την παθεύσαν. Έν ή δ' έγίνοντο ταύτα εκ του παρακειμένου διαμπίου ήκούοντο εύκρινώς οι διαταγαί της διευθυντριας, οι όποισι ήσαν τριακῶται περίπου: « Να μη λησμονήσετε, πῶ; ή κυρία κώμησον θέλει το φόρεμά της να της το ύπάγετε άπέψε! » ή: « Ας έλθη μία να ύπάγη το κωπέλιον εις την κυρίαν δουκίτσαν! » ή: α ή κυρία πριγκίπισσα παρήγγειλε δυντέλλας άπ' αυτό το ειδος». Διορθουμένου του φορέματος αυτης, ή κυρία ούδέποτε άπήρχετο με κενάσ τας χειρας, αλλά πάντοτε ήγόραζε καί τι εκ των επιδειχθέντων αυτη, ή πύλον, ή καλύπτρον, ή τρίχαπτα, ή κίσηματι. Έπειδή δε και τά πωλούμενα ήσαν άξιόλογα, έγίνετο ως επί το πλεστον πελάταις και έσπευδε να συστήη εις τάς φίλας της το κατάστημα, το όποιον ένδύμειν ότι άπροσδοκήτως άνεκάλυψεν.

Έν όμιλίω άξιομνηστικόν γίνεται συζήτησις περί των έπιφανών στρατηγών της αρχαιότητος. Είς ταύτων έπαινεί την στρατηγικήν δεινότητα του Ξενοφώντος.

« Αυτό δέν το περπατάωμι διόλου, παρατηρεί έτερος συνάδελφός του. Αδύκτον να ήτο καλός στρατηγός ανθρωπος όπου ελάθητο και έγραφε διδακτικά βιβλία δια τους μαθητές των Έλληνικών σχολείων! »